

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRÁVA O STAVU OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V ČESKÉ REPUBLICCE ZA ROK 2019

Odbor prevence kriminality

Praha 2020

Obsah:

ÚVOD.....	3
1. POPIS AKTUÁLNÍ SITUACE A TRENDŮ.....	4
2. KRIMINÁLNÍ STATISTIKY.....	5
2.1 Počet zjištěných trestných činů.....	5
2.2 Pachatelé v trestním řízení.....	5
2.3 Vybrané kazuistiky.....	6
2.4 Oběti obchodování s lidmi.....	6
2.4.1 Oběti v trestním řízení.....	6
2.4.2 Pravděpodobné oběti a Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi.....	6
2.5 Péče o oběti obchodování s lidmi.....	7
3. SOUVISEJÍCÍ TRESTNÁ ČINNOST A DOPROVODNÉ JEVY.....	7
3.1 Situace v oblasti prostituce.....	7
3.2 Situace v oblasti trestného činu kuplířství.....	9
3.3 Situace v oblasti neoprávněného zaměstnávání cizinců.....	10
4. INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OSOBAMI MLADŠÍMI 18 LET.....	11
5. PODPORA ZE STRANY POMÁHAJÍCÍCH ORGANIZACÍ.....	12
5.1 La Strada Česká republika, o.p.s.....	12
5.2 Arcidiecézní charita Praha.....	16
5.3 Diakonie Českobratrské církve evangelické.....	17
6. FINANČNÍ ZDROJE.....	18
6.1 Finance poskytnuté Ministerstvem vnitra ČR.....	18
6.2 Finance poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.....	19
7. PREVENCE A VZDĚLÁVÁNÍ.....	19
7.1 Vzdělávání.....	19
7.2 Prevence.....	21
8. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY A ROZSUDKY SOUDŮ V PŘÍPADECH OBCHODOVÁNÍ S LIDMI.....	23
8.1 Vnitrostátní úprava.....	23
8.2 Mezinárodní úprava.....	25
8.3 Rozsudky soudů.....	25
8.3.1 <i>Kazuistika č. 1 – 3T5/2018 (Krajský soud v Plzni)</i>	26
8.3.2 <i>Kazuistika 2 – 1T2/2018 (Krajský soud v Ústí nad Labem)</i>	27
9. PARTNERSTVÍ.....	28
9.1 Partnerství v rámci ČR.....	28
9.2 Přeshraniční spolupráce.....	28
10. PRIORITY.....	29
TABULKOVÁ ČÁST.....	31
1. STATISTICKÉ VÝSTUPY PČR.....	31
2. STATISTICKÉ VÝSTUPY MS.....	35
3. OBCHODOVÁNÍ S LIDMI MLADŠÍMI 18 LET (MPSV, ZDC).....	36
4. STATISTICKÉ VÝSTUPY MV.....	39
5. STATISTICKÉ VÝSTUPY VE VZTAHU K NELEGÁLNÍMU ZAMĚSTNÁVÁNÍ (MPSV).....	40
6. DOTACE MPSV POSKYTOVANÉ NNO.....	40

ÚVOD

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice je informativním dokumentem vytvořeným Ministerstvem vnitra ČR (dále jen „MV“), a to na základě usnesení Vlády ČR ze dne 23. ledna 2008 č. 67 k Národní strategii boje proti obchodování s lidmi pro období let 2008-2011. Tato zpráva je v pořadí již **dvanáctou zprávou o stavu obchodování s lidmi v České republice** (dále jen „ČR“).

Cílem zpráv o stavu obchodování s lidmi v ČR je poskytnout podrobné informace o situaci v oblasti obchodování s lidmi na území ČR vždy za období **od 1. ledna do 31. prosince daného roku**.

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v ČR za rok 2019 (dále jen „Zpráva“) se zaměřuje zejména na obchodování s lidmi ve smyslu skutkové podstaty ustanovení **§ 168 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů (dále také „TZ“). Z části, obdobně jako v předchozích letech, se věnuje též jevům doprovodným a s obchodováním s lidmi úzce souvisejícím.

Zprávu zpracovává odbor prevence kriminality MV, a to zejména na základě podkladů od členů tzv. **Mezirezortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi** (dále jen „MKS“) a dalších domácích a zahraničních spolupracovníků na poli potírání obchodování s lidmi. Veškeré poskytnuté informace napomáhají zpracovatelům této zprávy při kontinuálním monitoringu situace v oblasti obchodování s lidmi a zejména k plnění funkce národního reportéra, respektive ekvivalentního mechanismu¹ pro oblast boje proti obchodování s lidmi.

Všem partnerům za jejich spolupráci náleží vřelé poděkování.

Poznámky k textu:

Genderová vyváženost: V textu pod pojmem cizinec míníme osobu jak pohlaví ženského, tak mužského, tzn. jak cizince, tak cizinku, pokud z jednotlivých konkrétních případů nevyplývá něco jiného. Stejně je tomu i při užívání pojmu migrant, zaměstnanec, občan, pracovník atd., obdobně též při udávání státní příslušnosti. V textu je přísně rozlišována příslušnost ke konkrétnímu pohlaví v případech, kdy tak učinili stálí členové MKS při zpracovávání podkladů pro tuto zprávu.

Korektura: Text neprošel jazykovou a stylistickou úpravou.

---

¹ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sections/national-rapporteurs_en

1. POPIS AKTUÁLNÍ SITUACE A TRENDŮ

ČR lze i nadále považovat především za zemi **cílovou a tranzitní**, stále však také za zemi **zdrojovou**.

Co se týče forem obchodování s lidmi (dále také „OSL“), jedná se v prostředí ČR zejména o formu užití obětí **obchodování s lidmi k prostituci a formu užití těchto obětí k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování (nucené sňatky) nebo kořistění z takového jednání**.

Vedená trestní řízení, zjištěné poznatky ze zájmového prostředí a mezinárodní policejní spolupráce v průběhu roku 2019 stejně jako v minulých letech ukazují na případy, kdy na území ČR dochází **k cílenému vyhledávání mužů a žen ze sociálně a vzdělanostně slabšího prostředí s následným vylákáním do zahraničí**, zejména do Velké Británie. **Muži** jsou nuceni vykonávat **fyzicky náročnou práci** (např. myčky automobilů, třídírný ovoce a zeleniny, drůbežárny, restaurace, stavby a různé výrobní podniky). **Pachatelé odebírají poškozeným při výplatě všechnu nebo drtivou část vydělané mzdy**, mnohdy prostřednictvím platebních karet, které pachatelé poškozeným spolu s účty zařídili v tamních bankovních ústavech. **V některých případech navíc poškozené zadluží úvěry na pořízené účty. Ženy jsou nuceny k prostituci nebo k uzavření sňatku s občany ze zemí mimo EU**. Tyto sňatky jsou označovány jako tzv. „sňatky s výhodou“. Vzhledem k tomu, že mezi komunity, z nichž je směřována „poptávka“ po ženách z ČR, patří zejména státní příslušníci **Bangladéše, Pákistánu a Afghánistánu**, souvisí tento trend v obchodování s lidmi úzce s problematikou pohybu a pobytu osob třetích zemí ve státech EU.

Trestní věci **obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování** spočívají v mnoha případech ve vykořisťování **osob mladších 18 let**.

V případech s podezřením na obchodování s lidmi za účelem užití k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování byl na území ČR typickým způsobem páchaní model z předchozích let. Stále bylo **významným činitelem tzv. „agenturní zaměstnávání“**, případně se v této oblasti projeví aktivity právnických osob, které mají povolení ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ke zprostředkování práce. **Jako země původu zájemců o pracovní uplatnění byly v roce 2019 nejčastěji zastoupeny státy z balkánského regionu, zejména Rumunsko, Bulharsko, ale též Filipíny a Nepál**. Dále u zaměstnanců z Ukrajiny se velmi často jednalo o držitele polských víz. Rovněž byl zaznamenán trend zaměstnávání moldavských státních příslušníků na padělané rumunské doklady z důvodu snadnějšího přístupu na pracovní trh pro občany členských států EU.

Situace v oblasti **nelegálního obchodování s lidskými tkáněmi a orgány** v ČR je v roce **2019** nadále **velmi uspokojujivá**. Dle dostupných informací k této nelegální činnosti na území ČR nedochází. Transplantační systém v ČR je natolik regulovaný, že nelegální nakládání s orgány a tkáněmi by bylo jen velmi obtížně utajitelné. K tomu přispívá především stanovení pravidel zajištění sledovatelnosti, a to v každé fázi procesu od odběru až po transplantaci, a také dohledatelnost jak dárce orgánů, tak příjemce orgánů. **Relativní riziko představuje altruistické, ne příbuzenské, darování orgánů**, kde

by **teoreticky mohlo dojít k odběru orgánů za úplatu**. Souhlas s takovým odběrem dává příslušná etická komise, což by mělo být dostatečnou zárukou, že k nelegálnímu odběru nedojde. Informace, že by v ČR docházelo v této oblasti k porušování právních předpisů, však nejsou.

Z pohledu **zemí původu pravděpodobných obětí** identifikovaných v ČR byly jako **zdrojové v roce 2019** zaznamenány **Filipíny, Slovensko, Ukrajina, Rumunsko, Vietnam, Pákistán a Ghana**. Nelze však opomenout skutečnost, že **obchodování jsou i čeští občané na území ČR. ČR také zůstává i nadále zdrojovou zemí zejména pro Velkou Británii a Irsko**. Reportováno je též vykořisťování občana ČR na území **Litvy**.

Do Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV (dále jen „Program“) bylo **zařazeno celkem 15 pravděpodobných obětí** obchodování s lidmi (pravděpodobné oběti zařazovány jak spolupracující nestátní neziskovou organizací, tak Policií ČR).

Podíl cizinců na páčání obchodování s lidmi se prakticky nezměnil. V případech, kdy byli pachatelé cizí státní příslušníci, se často jednalo o **v České republice etablované cizince**, kteří trestnou činnost páchali **společně s občany České republiky**. Lze konstatovat, že státní příslušnost, respektive země původu pachatelů je do značné míry shodná se státní příslušností obětí obchodování s lidmi.

Dle statistiky MS bylo v roce 2019 **odsouzeno celkem 12 osob**, z toho podmíněně 1 a nepodmíněně 11. **Soudy tak stále častěji přistupují k uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody**.

2. KRIMINÁLNÍ STATISTIKY

2.1 Počet zjištěných trestných činů

V roce 2019 bylo NCOZ **odhaleno celkem 20 trestných činů obchodování s lidmi**, z tohoto počtu bylo **12 trestných činů přímo objasněno a 4 trestné činy byly objasněny dodatečně**. Z uvedeného vyplývá, že se jedná **v porovnání s rokem 2018 o skokový nárůst** (v roce 2018 zjištěno celkem 13 případů).

2.2. Pachatelé v trestním řízení

Stále platí, že podíl cizinců na páčání této trestné činnosti je oproti občanům ČR nižší. Z **24 stíhaných a vyšetřovaných osob** v roce 2019 bylo **18 občanů ČR a 6 cizinců**. Z celkového počtu 24 osob bylo **12 mužů a 12 žen**. Dále se jednalo o **3 recidivisty**. **10 pachatelů** spadalo do věkové hranice **18-30 let** a **12 pachatelů** do věkové kategorie **30 let a výše**. Ve **2 případech** se jednalo o osoby ve věkové hranici **15-18 let**.

V případech, kdy byli pachatelé předmětných trestných činů cizí státní příslušníci, jednalo se často o **v České republice etablované cizince**, kteří trestnou činnost páchali společně s občany České republiky. Lze konstatovat, že státní příslušnost, respektive země původu pachatelů, je do značné míry shodná se státní příslušností obětí obchodování s lidmi.

Dle údajů evidovaných MS bylo **v roce 2019 zaznamenáno celkem 8 trestných činů obchodování s lidmi dle ustanovení § 168 TZ. Odsouzeno bylo celkem 12 osob** – z toho byla 1 osoba odsouzena k podmíněnému trestu odnětí svobody a 11 osob k trestům

nepodmíněným (v rozpětí 1-5 let 3 osoby, 5-15 let 8 osob). Ani v jednom z případů nebylo upuštěno od potrestání.

2.3 Vybrané kazuistiky

Pro lepší představu o aktuálním modu operandi níže nabízíme stručný popis vybraných případů.

KŘP Karlovarského kraje obvinilo dvě osoby, které měly v úmyslu získat pro sebe majetkový prospěch tím, že oslovily 3 nezletilé s nabídkou sexuálních služeb za úplatu mužům, přičemž za zprostředkování kontaktu s muži jim měly odevzdávat část získaných finančních prostředků.

KŘP Ústeckého kraje vyšetřovalo případ, který spočíval ve vyvezení osob do švýcarského privátu. Tyto osoby sice věděly, za jakým účelem do Švýcarska odjíždějí, avšak nevěděly, že budou prodány a nebudou moci odcestovat do doby, než částku, která za ně byla zaplacená provozovatelce privátu, splatí.

2.4 Oběti obchodování s lidmi

2.4.1 Oběti v trestním řízení

Vzhledem k tomu, že policejní statistiky v případě trestného činu obchodování s lidmi vykazují **pouze počet skutků dle objektů napadení, nelze zde uvést počet obětí. Zároveň, pokud je ve statistice vykázan jeden skutek, tak to značí, že se jedná o jeden skutek, kde objektem napadení byla alespoň jedna osoba, která má danou charakteristiku**, tedy, že se například jednalo o mladistvého ve věku 15 – 17 let, ale tím, že se vyazuje počet skutků, ne počet osob, tak ze statistik nevyčteme, jestli v daném skutku byla jedna osoba s danou charakteristikou nebo více osob.

Vypovídající hodnota těchto statistik je na velmi špatné úrovni, důsledkem čehož je složitá tvorba cílených opatření a komplikované je též reportování o situaci v ČR v rámci mezinárodních závazků. Proto je zlepšení sběru dat v oblasti obchodování s lidmi jedním z úkolů Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR na období 2020-2023.

2.4.2 Pravděpodobné oběti a Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi

V rámci Programu, který je určen pro oběti obchodování s lidmi, jak pro občany EU obchodované na území České republiky, pro občany třetí země obchodované na území České republiky a pro občany České republiky obchodované na území České republiky či v zahraničí, bylo **v roce 2019** zařazeno **celkem 15 pravděpodobných obětí** obchodování s lidmi, a to z České republiky (8), Filipín (6) a Slovenska (1).

Také ze statistik Programu za uplynulá období vyplývá, že nejčastějšími formami obchodování s lidmi na území ČR je obchodování s lidmi za účelem pracovního a sexuálního vykořisťování.

Celkem bylo od roku 2003 zařazeno do Programu 260 pravděpodobných obětí obchodování s lidmi.

Obětem v Programu bylo poskytováno ubytování, psychosociální služby, zdravotní služby, rekvalifikační kurzy, služby tlumočení, právní asistence a služby advokáta. Důraz byl také kladen na asistenci při vyhledávání zaměstnání.

Všechny oběti zařazené do Programu souhlasily s předáním podnětů na prošetření jejich případů na příslušný útvar PČR.

Možnosti (v rámci Programu) zprostředkování dobrovolného návratu do země původu využily v roce 2019 2 osoby. Dobrovolné návraty využili občané ČR, kteří byli navraceni z VB a Litvy.

2.5 Péče o oběti obchodování s lidmi

Česká republika disponuje pro oběti obchodování s lidmi, mimo Program, celým systémem sociálních služeb, jenž je upraven zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“). Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím jednotlivých druhů sociálních služeb, podmínky nároku na výplatu příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb² atd.

Podle zákona o sociálních službách je možné poskytovat sociální služby jen na základě registrace u místně příslušného krajského úřadu. Seznam registrovaných poskytovatelů sociálních služeb je veřejně přístupný v registru poskytovatelů sociálních služeb na webové adrese <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/>. **V Registru poskytovatelů sociálních služeb je v současné době³ registrováno celkem 67 sociálních služeb, jejichž převažující cílová skupina jsou oběti obchodu s lidmi. Z tohoto počtu je jich 29 zaměřených také na osoby mladší 18 let.**

Ministerstvo práce a sociálních věcí dlouhodobě podporuje, v rámci dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb, organizace, které poskytují sociální služby převážně cílové skupině „oběti obchodu s lidmi“. **Dotační podpora těmto organizacím ze strany MPSV za rok 2019 činí 13 448 396,- Kč.**

3. SOUVISEJÍCÍ TRESTNÁ ČINNOST A DOPROVODNÉ JEVY

3.1 Situace v oblasti prostituce

I v roce 2019 bylo **typickou formou poskytování sexuálních služeb v prostředí nočních erotických klubů, poskytování sexuálních služeb v tzv. „privátech“, popř. eskortní servis. Pouliční prostituce je dlouhodobě na ústupu a lze ji zaznamenat jen v menší míře a v konkrétních lokalitách, přičemž ve značné míře se jedná o nejrizikovější prostitutky ve smyslu zdravotním a hygienickým, užívající omamné a psychotropní látky.**

---

² Sociální služby zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní.

³ K datu 11. 6. 2020

Počty nočních erotických klubů se oproti roku 2018 snížily, oproti tomu zůstalo na stejné nebo **mírně se zvyšující** kvantitativní úrovni **poskytování sexuálních služeb za úplatu v privátních bytech**. Ceny za služby v privátních bytech byly výrazně nižší než v nočních erotických klubech, což je logickým vyústěním porovnání faktorů přímých nákladů na provoz a počty klientů. **V roce 2019 byla zaznamenána tato státní příslušnost prostituujících se osob: ČR, Slovensko, Rumunsko, Ukrajina, Bělorusko, Nigérie, Srbsko, Maďarsko, Polsko**. Z prováděných šetření plyne, že sociální status, věk a úroveň vzdělání prostitutek jsou velice pestré.

Policí zjištěné skutečnosti potvrzují informace, že v důsledku velkého množství osob poskytujících sexuální služby se jedná téměř ve všech případech o **prostituci dobrovolnou**. Velké množství osob se aktivně nabízí jako „příležitostné“ prostitutky a reaguje na nabídku práce v erotice, prezentovanou v tisku nebo na internetu. Z prováděných šetření je zřejmé, že prostituci se věnuje široká škála osob ve smyslu sociálních, věkových, vzdělanostních vrstev. V roce 2019 byly v rámci prováděných kontrolních akcí zjišťovány jako prostitutky převážně ženy české, slovenské a rumunské státní příslušnosti.

Níže je uvedena situace za rok 2019 v krajích tak, jak byla popsána jednotlivými krajskými ředitelstvími Policie ČR.

Prostituční scéna na území hlavního města Prahy doznala nepatrných změn. Nové podniky zaměřené na poskytování sexuálních služeb nevznikají. Obtížně postižitelným fenoménem zůstává bytová prostituce. Městská část Prahy 1 je tradičně územím s největší koncentrací veřejných domů v hlavním městě. Odhalování a vyšetřování mravnostní trestné činnosti v tomto prostředí je velmi obtížné a to především díky postoji všech zainteresovaných – poškozených, podezřelých, klientů prostituujících se osob, kteří nejsou motivováni k poskytnutí věrohodné výpovědi. Většina žen poskytující sexuální služby ve veřejných domech jsou občanky ČR. Výskyt pouliční prostituce je značně omezený a soustředí se především do oblasti Prahy 2 – Karlovo náměstí a přilehlé ulice.

Z poznatku KŘP Středočeského kraje vyplývá, že prostituce a její nabízení se nadále přesouvá a realizuje v oblasti internetu a to především cestou internetových profilů na různých seznamkách či skrze portály určené k diskusi. V night klubech a na dalších místech v rámci Středočeského kraje, kde by se prostituce mohla vyskytovat, byly prováděny namátkové kontroly za spolupráce Celní správy a cizinecké policie. V uplynulém roce se v uvedeném prostředí neřešila žádná trestná činnost. Prostituce není v rámci kraje nijak organizovaná, je spíše příležitostná. Z uvedeného plyne, že obchodování s lidmi za účelem prostituce je, pokud se na území kraje vyskytuje, značně latentní.

Na území Jihočeského kraje narůstá trend poskytování sexuálních služeb privátním způsobem (v pronajatých soukromých bytech), služby jsou nabízeny prostřednictvím placených inzertních stránek. Tuto oblast lze jen složitě monitorovat, policie nemá prakticky žádnou možnost, bez soudního nařízení v souvislosti s šetřenou trestní kauzou, vstupovat do soukromých prostor. V roce 2019 bylo v kraji funkčních celkem 34 nočních podniků se zaměřením na poskytování sexuálních služeb za úplatu.

Po celém teritoriu Jihomoravského kraje je při porovnání s rokem 2018 patrná další stagnace prostituce a centralizace prostituce do větších a „vyhlášených“ podniků, a to zejména v teritoriích ÚO Znojmo a MŘP Brno. V oblasti pouliční prostituce nebyly zaznamenány žádné výraznější změny a dochází spíše k poklesu této činnosti. Již delší dobu je zaznamenáváno zanikání či omezení provozu některých zábavních nočních podniků na teritoriu města Brna, kde byla provozována prostituce. Došlo k přesunu poskytování sexuálních služeb do privátní sféry (byty, priváty). V důsledku zániku nočních podniků a velké fluktuaci dívek na privátech nejsou v současné době známy informace o přibližném počtu prostitutek v teritoriu KŘP Jihomoravského kraje.

I z poznatků dalších krajů vyplývá, že je prostituce častěji provozována spíše v privátech než v klubech a klienti jsou získáváni pomocí internetu a sociálních sítí.

Z podkladů organizace **Rozkoš bez rizika** vyplývá, že **v roce 2019 organizace poskytovala zdravotní, sociální a terapeutické služby sexuálním pracovnícím ve 12 krajích České republiky**. Celkem spolupracovali s **2054 fyzickými osobami**, poskytli 4590 služeb (v rámci terénního programu i odborného sociálního poradenství v poradenských centrech v Praze, Brně, Českých Budějovicích a Ostravě). **Realizovali 667 výjezdů do terénu**. Téma dobrovolnosti a nedobrovolnosti poskytování sexuálních služeb bylo a je vždy tématem každého kontaktu pracovníků R-R s klientkami. **Organizace se většinou setkává se ženami, které sexuální služby poskytují na základě dobrovolného rozhodnutí s cílem řešit situace, ve kterých se nacházejí** (např. zvýšit svůj příjem, vyrovnat se s odchodem partnera apod.). V roce 2019 se v terénním programu, ani v odborném sociálním poradenství organizace **nesetkala s klientkou**, která by sama sebe identifikovala **jako osobu v obchodovací situaci**, či by takto svoji životní situaci percipovala. V ojedinělých případech (jednalo se o několik žen poskytujících sexuální služby v Ústeckém a Jihomoravském kraji) pracovníci R-R pečlivě mapovaly, zda není žena obchodovaná – jednalo se obvykle o klientku s výraznou intelektovou subnormou, kterou k působení v sexbyznysu motivoval její přítel a kterému žena odevzdávala značnou část výtěžku. Ona sama však označovala situaci jako *“partnerský vztah“* a muže jako *“životního partnera“*. **Pracovníci R-R proto vždy v těchto případech ověřovali ženinu svobodnou možnost volby a hovořili s ní o možných alternativách jejího rozhodování.**

3.2 Situace v oblasti trestného činu kuplířství

Policejní statistiky vykazují **v roce 2019 celkem 37 zjištěných trestných činů kuplířství** dle ustanovení § 204 STZ, § 189 TZ. Objasněno bylo celkem 30 případů, stíháno a vyšetřováno bylo 27 osob (viz tabulková část, tabulka č. 1d).

MS ve svých statistikách vykazuje za rok 2019 **55 zaznamenaných případů a 42 odsouzených osob za trestný čin kuplířství** dle ustanovení § 189 TZ a § 204 STZ. Trend ve vztahu k uloženým trestům zůstal i v roce 2019 nezměněný, kdy **podmíněné tresty převyšují** (37) nad nepodmíněnými (4). V jednom případě došlo k upuštění od potrestání.

3.3 Situace v oblasti neoprávněného zaměstnávání cizinců

V roce 2019 došlo oproti roku 2018 k poklesu na **15 zjištěných trestných činů neoprávněného zaměstnávání cizinců** (v roce 2018 - 21). **Objasněny byly 3 případy a stíháno 7 osob.** V souvislosti s tímto trestným činem je třeba uvést, že jeho aplikace je vzhledem k realitě v pracovně právním prostředí limitována, a to zejména z toho důvodu, že toto ustanovení je vázáno na nelegální pobyt vykořisťované osoby nebo platné povolení k zaměstnání, pokud je podle jiného právního předpisu vyžadováno a je tedy aplikovatelné jen ve vztahu k občanům tzv. třetích zemí.

Významným subjektem v problematice potírání nelegálního zaměstnávání cizinců je též Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“), resp. jeho oblastní inspektoráty práce (dále jen „OIP“), které vykonávají kontrolní činnost v oblasti dodržování ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), včetně těch, která upravují podmínky výkonu práce zahraničními občany na území České republiky, dodržování ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), a dalších právních předpisů upravujících pracovní a mzdové podmínky a kontroly v oblasti dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V praxi jsou nejzávažnějšími porušeními pracovněprávních předpisů ta, která mohou mít užší souvislost s trestněprávní rovinou, tj. trestný čin obchodování s lidmi a přestupky postihující umožnění výkonu nelegální práce.

SÚIP v roce 2019 provedl **ve všech oblastech své kontrolní působnosti 25 911 kontrol.** Z tohoto počtu provedl **v oblasti dodržování zákona o zaměstnanosti celkem 9 457 kontrol,** z nichž se **8 160 kontrol** zaměřilo přímo **na odhalování nelegálního zaměstnávání.** Z celkového počtu 8 160 kontrol byla **nelegální práce** oblastními inspektoráty práce **zjištěna u 1 035 subjektů.**

Orgány inspekce práce při kontrolách odhalily celkem **4 342 nelegálně zaměstnaných fyzických osob a to 622 občanů ČR, 207 občanů EU a 3 513 cizinců,** občanů třetích zemí. Z pohledu výkonu nelegální práce cizince se v 972 případech jednalo o výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah, ve 3 175 pak o výkon práce v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení nebo v rozporu s vydanou zaměstnaneckou kartou, kartou vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrou kartou nebo kartou nebo bez některé z těchto karet a ve 205 případech pak o vykonávání práce cizincem bez platného oprávnění k pobytu na území ČR. **Jednotlivé porušení není možné sčítat, neboť může být u jedné osoby konstatováno i více porušení.**

Dále také kontroly zastřené zprostředkování zaměstnání patří mezi hlavní kontrolní priority SÚIP již od roku 2017. Přímou na tuto oblast, tedy **na zastřené zprostředkování zaměstnání, bylo v roce 2019 zaměřeno celkem 261 kontrol,** které proběhly u celkem 255 zaměstnavatelů. Ve 247 případech se jednalo o právnické osoby a v 8 případech pak o fyzické osoby. **Nedostatky byly zjištěny při 201 kontrolách.** Celkem bylo zjištěno 807 porušení pracovněprávních předpisů, přičemž zastřené zprostředkování zaměstnání tak, jak je definováno ustanovením § 5 písm. g) zákona o zaměstnanosti, bylo zjištěno u 125 kontrolovaných subjektů. Zastřené zprostředkování bylo zjištěno také u dalších 153 subjektů, a to v rámci kontrol, které byly primárně zaměřeny na jinou kontrolní oblast.

Celkem tedy bylo zastřené zprostředkování zaměstnání v roce 2019 zjištěno u 278 subjektů.

V roce 2019 se uskutečnila dvě řádná zasedání Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců (dále jen „MOPNZC“), a dvě jednání pracovní skupiny v návaznosti na závěry jednání MOPNZC. Gestorem MOPNZC je MPSV.

V rámci zasedání a pracovních skupin byly řešeny následující aktuální problematiky a analyzována tato opatření:

- Problematika zastřené agenturního zaměstnávání – agentury práce mohou zprostředkovat zaměstnání za podmínek daných zákonem o zaměstnanosti a na základě povolení ke zprostředkování zaměstnání. V praxi nadále dochází k zneužívání institutu agenturního zaměstnávání, nejčastěji se jedná o případy, kdy je zaměstnání fyzických osob za účelem jejich dočasného přidělení k uživateli nahrazeno uzavřenými obchodními vztahy.
- Členové orgánu byli informováni o rostoucím počtu správních vyhoštění z důvodu neoprávněného zaměstnávání cizinců na území ČR.
- V roce 2019 se výrazně snížil počet případů padělání povolení k zaměstnání. Zastupitelské úřady ČR se této agendě věnují a řádně prověřují podezřelá rozhodnutí o povolení k zaměstnání.
- Ministerstvo vnitra, Policie ČR a zastupitelské úřady ČR budou mít od roku 2020 možnost ověřit v informačním systému MPSV informace o povoleních k zaměstnání a informačních kartách.

V rámci jednání byly MOPNZC navrženy podněty směřující k eliminaci nežádoucích jevů spojených s pracovní migrací do ČR:

- Věnovat ze strany kompetentních kontrolních orgánů větší pozornost kontrolní činnosti cizinců a její koordinaci na území ČR tak, aby se výskytu nelegálního zaměstnávání cizinců předcházelo. Kontroly SÚIP jsou cílené a pokuty jsou ukládány po zvážení všech okolností případu, často se však jedná i o tak zvané papírové firmy, tzn., že podnikající subjekty po uložení pokuty ukončí svou činnost a zakládají nové podnikatelské subjekty.
- MPSV navrhlo ustanovit pracovní skupinu MOPNZC se zaměřením na problematiku postihu zaměstnavatelů za umožnění výkonu nelegální práce a definice nelegální/nehlášené práce. V roce 2019 se uskutečnily dvě pracovní skupiny, v rámci kterých bylo navrženo několik opatření pro větší úspěšnost postihování nelegální práce. Návrhy opatření byly odhlasovány členy k dalšímu rozpracování, cílem je prosadit vhodná opatření pro řešení postihu firem, které umožňují výkon nelegální práce (nejen cizinců).

4. INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OSOBAMI MLADŠÍMI 18 LET

Důležitou roli zastávají při řešení situace dětských obětí obchodování s lidmi kromě orgánů činných v trestním řízení také pracoviště OSPOD, která chrání práva a hájí zájmy ohroženého dítěte.

Nejintenzivněji probíhá přímá práce s dětskými oběťmi obchodování s lidmi na úrovni OSPOD obecního úřadu obce s rozšířenou působností, které disponují dle zákona o SPOD největším rozsahem kompetencí. Agenda SPO je na této úrovni zajišťována 24 hodin denně (v mimopracovní době je zde sloužena pracovní pohotovost).

MPSV každoročně sleduje důležité statistické ukazatele o výkonu SPO, které jsou zpracovány v **Ročním výkazu o výkonu sociálně-právní ochrany dětí** s tím, že výkaz reflektuje stav za předchozí rok (zveřejněn na odkaze <http://www.mpsv.cz/cs/7260>).

Z hlediska obchodování s dětmi jsou ve výkaze sledovány:

- počty dětí, u nichž bylo ve sledovaném roce zjištěno nebo prokázáno zneužití k výrobě dětské pornografie;
- počty dětí, u nichž bylo ve sledovaném roce zjištěno nebo prokázáno zneužití k prostituci;
- počty případů dětí, u nichž OSPOD podal trestní oznámení Policii ČR nebo státnímu zastupitelství na podezření ze spáchání trestného činu proti životu, zdraví, svobodě, lidské důstojnosti, mravnímu vývoji nebo jmění dítěte (v rámci tohoto souhrnného ukazatele jsou sledovány i trestní oznámení na spáchání trestného činu podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoníku, a to konkrétně dle § 169 - svěřeni dítěte do moci jiného za účelem adopce nebo pro jiný obdobný účel, § 193 – zneužití dítěte k výrobě pornografie, § 193a - účast na pornografickém představení).

Jiné typy komerčního zneužívání dětí samostatně v rámci Ročního výkazu o výkonu SPO sledovány nejsou.

Ve výkazu jsou evidovány pouze případy, které byly oznámeny a řešeny OSPOD. Počet zjištěných případů **zneužití chlapců k výrobě dětské pornografie** se v roce 2019 **zvýšil** oproti roku 2018. Počet zjištěných případů **zneužití dívek k výrobě dětské pornografie** se za sledovaný rok 2019 výrazně snížil oproti roku 2018. **Celkový počet zjištěných případů zneužití dětí za rok 2019 se snížil oproti roku 2018.**

Za sledovaný rok 2019 došlo k **nárůstu zjištěných případů dětské prostituce** oproti roku 2018.

Tomuto tématu je potřeba se dále věnovat, a to včetně tématu bezpečnosti dětí v kyberprostoru.

Z hlediska věku jsou **nejohroženější skupinou** děti ve věkové kategorii **od 6 do 15 let**. **Vyšší výskyt** zneužití je z hlediska pohlaví **u dívek**.

5. PODPORA ZE STRANY POMÁHAJÍCÍCH ORGANIZACÍ

5.1 La Strada Česká republika, o.p.s.

V roce 2019 mezi klientelou organizace opětovně převažoval podíl cizinců oproti českým občanům. Nejvyšší zastoupení měli klienti a klientky z Filipín a Rumunska. Organizace za rok 2019 evidovala nízké počty osob v případech nucené prostituce. **Převažující formou obchodu s lidmi bylo pracovní vykořisťování**, která se týkala všech nově

příchozích do služeb organizace. Ve dvou případech se jednalo o případ soukromé služebné osoby zahraničního diplomata působícího v ČR. **V dalších dvou případech se jednalo o nucený sňatek.** Převážná většina klientů s českým občanstvím přijatých do služeb organizace v roce 2019, byla obchodována na území Velké Británie.

V roce 2019 poskytovala organizace La Strada ambulantní či pobytové sociální služby (tj. komplex sociálních služeb a kontaktní poradenství) **celkem 74 klientům a klientkám.** Jedná se o znatelný nárůst ve srovnání s předchozím rokem, kdy s organizací spolupracovalo 60 osob. Toto navýšení je částečně dané tím, že více klientů pokračovalo ve spolupráci započaté v předchozích letech.

Z celkového počtu 74 osob využilo **komplexu sociálních služeb 47 klientů a klientek** (15 žen, 29 mužů a 3 transgender osoby). Z těchto 47 osob pokračovalo ve spolupráci započaté v předchozích letech 23 osob (14 žen a 9 mužů). Služby **kontaktního poradenství** využilo **27 klientů a klientek.**

Co se týče národnostního složení, **cizí státní příslušnost mělo 29 osob,** z toho 12 klientek a 14 klientů. V dalších 18 případech se jednalo o muže (15) a ženy (3) české státní příslušnosti. Nejvíce zastoupenou skupinou cizí státní příslušnosti byli stejně jako v minulém roce občané a občanky z Filipín (16). Dále pak využili komplexu sociálních služeb občané a občanky Rumunska (6), Slovenska (3), Ukrajiny (1), Vietnamu (1), Pákistánu (1) a Ghany (1).

V případě občanů a občanek ČR byly cílovými zeměmi, kde docházelo k vykořisťování, Velká Británie (15), Litva (1), Česká republika (1), Irsko (1).

Průměrný věk uživatelů a uživatelky komplexu sociálních služeb se dlouhodobě příliš nemění. V roce 2019 byl průměrný věk žen 38,6 let a průměrný věk mužů 37,5 let.

Z celkového počtu **18 žen** (včetně zmíněných transgender osob) jich **15 bylo obchodováno za účelem nucené práce, 2 za účelem nucené prostituce a 1 žena byla obchodována za účelem nuceného sňatku.** Nucená práce žen se odehrávala nejčastěji v kosmetických a nehtových studiích, masážních salonech a kasinech nebo v domácnostech, kde pracovaly jako hospodyně a chůvy.

U všech nově příchozích klientů se jednalo o nucenou práci a pracovní vykořisťování. Jeden případ se týkal soukromé služebné osoby diplomata. U jedné osoby evidujeme kombinaci pracovního vykořisťování a nuceného sňatku.

Klienti a klientky cizí státní příslušnosti byli rekrutováni nejčastěji **pracovními agenturami.** Klienti a klientky české státní příslušnosti se dostali do obchodovací situace prostřednictvím známých nebo nábor probíhal často v okolí i uvnitř sociálních služeb pro osoby bez domova. K náborům v zemi původu jsou **stále častěji využívány prostředky elektronické komunikace,** ať již jsou to různá diskusní fóra, sociální sítě, či inzerce na internetových burzách práce. **V případě asijských zemí se pak jedná o jednoznačně nejsilnější komunikační kanál** a význam tohoto způsobu náboru se postupně zvyšuje i u skupin osob z rurálních oblastí některých dalších zdrojových zemí z EU i mimo EU.

U většiny žen byly použity **výhružky zrušením pobytového oprávnění.** Dále byl záměrně **vyvoláván strach z českých orgánů činných v trestním řízení a z nelegálního pobytu** na území. Pachatelé používali jako donucovací prostředky výhružky, omezování osobní

svobody a odebírání dokladů. V 10 případech si pachatelé klientky zavázali smlouvou zakazující jim ukončit zaměstnání dříve než po dvou letech pod hrozbou pokuty v řádech desítek tisíc korun. Pachatelé rovněž vytvářeli na klientky nátlak v podobě **fiktivních dluhů** za cestu do ČR, kterými odůvodňovali odebírání mzdy. V neposlední řadě pachatelé vyvíjeli **psychický nátlak zneužívající tíživé životní situace žen**, které ze svých příjmů živily rodiny v zemi původu. Nejčastěji užitými donucovacími prostředky **u mužů** bylo **omezování osobní svobody, fyzické násilí, zabavování dokladů, odpírání možnosti lékařského ošetření a ve třech případech nucené užívání drog**. Dále minimálně v jednom případě pachatelé vyhrožovali a zastrašovali ublížením rodině oběti. Dále pachatelé významně zneužívali **závislosti obětí plynoucí z jazykové bariéry**.

Nejvíce klientů a klientek navázalo spolupráci a čerpalo komplexní sociální služby organizace na základě reference ze strany policie. Významný počet klientů a klientek kontaktoval SOS linku La Strady díky informacím získaným od terénních pracovníků organizace či od někoho ze svého sociálního okolí. Dále odkazovaly klienty a klientky na La Stradu spolupracující pomáhající české i zahraniční neziskové organizace. Osoby byly referovány též ze strany ambasády domovského státu či MZV ČR.

Klientele je poskytována pomoc ve formě financí, materiálního zajištění, doprovodů při řešení individuálních potřeb, zajištění kontaktu s orgány činnými v trestním řízení, právního poradenství a advokátního zastoupení, zprostředkování lékařské péče a doporučení do návazných služeb, které organizace sama nemůže pokrýt, např. do psychoterapeutických či adiktologických služeb nebo dluhových poraden.

Ke dni 30. 4. 2019 byl registrován Terénní program La Strada jako sociální služba. V souladu s registrací služby došlo od začátku května 2019 k personálnímu posílení terénního týmu a navýšení počtu terénních výjezdů na dvojnásobek, tedy na dva výjezdy týdně. Z tohoto důvodu se oproti předchozímu roku navýšil také počet v terénu kontaktovaných osob.

V roce 2019 realizoval terénní tým La Strada **depistáže v rámci Středočeského kraje, Prahy** a zvýšená pozornost byla věnována též depistážím v kraji **Jihočeském a Jihomoravském**. Co se týče prostředí, jednalo se nejčastěji o (řazeno dle četnosti): ubytovny, stavby, masážní salony, hotely, restaurace, zemědělské provozy, prodejny exotických potravin, potravinářský průmysl, sklady a logistika, lehký (zejména automotive) průmysl a služby (zejména úklidové služby v maloobchodních provozech a zdravotnictví). Příležitostně bylo také realizováno síťování s organizacemi a institucemi v regionech (NNO, obecní úřady, služebny městské a státní policie apod.) a depistáže v prostředí cirkusů, provozovatelů pouťových atrakcí a live-in domácích pracovníků. Stejně jako v předchozím roce proběhly také **výjezdy do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá pod Bezdězem** a následné **identifikační rozhovory s potenciálně obchodovanými osobami (důvodné podezření na nucené poskytování sexuálních služeb)** ubytovanými v tomto zařízení. V rámci výjezdů terénní tým kontaktoval celkem 1 316 osob z cílové skupiny, z toho bylo 465 žen (tj. 35 %), dále 264 osob blízkých cílové skupině (osoby z prostředí cílové skupiny a osoby v pracovním či osobním vztahu k osobám z cílové skupiny). Nejvíce kontaktovaných osob (v pořadí dle četnosti) pocházelo z Ukrajiny, ČR, Bulharska, Rumunska, Slovenska, Moldavska, Vietnamu, Polska, Ruska, Filipín, Indie, Makedonie, Thajska, Uzbekistánu, Nepálu, Kazachstánu, Maďarska,

Bangladéše, Mongolska a Gruzie. Dále byli kontaktováni jednotlivci se státní příslušností Egypt, Turecko, Sýrie, Kyrgyzstán, Indonésie, Bělorusko či Japonsko.

V roce 2019 se nově na SOS linku organizace obraceli klienti ze Srbska, což bylo způsobeno jejich snazším přístupem na pracovní trh díky tzv. režimu Srbsko.

Nejčastěji se na SOS linku lidé obraceli se zakázkami **z oblasti pracovněprávního poradenství**, kdy se opakovaně objevovaly případy nekorektního jednání zaměstnavatelů – převážně se jednalo o agentury práce, a to jak legální, tak tzv. šedé, ale i o firmy, které byly přímými zaměstnavateli. **Nejvíce bylo případů nevyplacené mzdy** (a to i za několik měsíců), **krácení mzdy z nezákonných důvodů** či **jiná nedodržení smlouvy**. Dalším opakujícím se tématem bylo ukončování pracovního poměru, kdy zaměstnavatel buď vyvíjel nátlak na své zaměstnance za účelem jejich setrvání v pracovním poměru, nebo je naopak proti jejich vůli přinutil pracovní poměr ukončit. Na pomezí pracovně-právní a cizinecké problematiky byly problémy, které se začaly na SOS lince objevovat s novelou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky v roce 2019. Změny postavily mnoho klientů a klientek linky do situace, kdy si musí zvolit mezi prací ve velmi špatných podmínkách nebo návratem do země původu. Volající uváděli různá odvětví, ve kterých pracovali – nejčastěji se jednalo o práci v montovných automobilových komponent či elektroniky, sezónní práci v zemědělství (sklizeň chmelu, sběr třešní, jablek...), na stavbách, v masážních salonech, ve službách, skladech apod.

Stejně jako v předešlých letech i v roce 2019 byl **realizován projekt** v rámci dotačního řízení Ministerstva spravedlnosti s názvem **Poskytování právních informací pro oběti trestného činu obchodování s lidmi**. Prostřednictvím projektu jsou cílové skupině poskytovány právní informace týkající se např. **práv obětí podle zákona o obětech trestných činů**, dále pak možnosti **účasti na trestním řízení vůči pachatelům** těchto trestných činů (v procesním postavení svědek, poškozený, zvláště zranitelná oběť) či **možnosti domáhání se náhrady škody vůči pachatelům**. Služba se zaměřuje na pomoc a podporu obětem trestné činnosti, které povedou k postupnému návratu obětí trestné činnosti do běžného života a na dosažení represe vůči pachatelům trestného činu obchodování s lidmi. V případě složitějších případů, kdy je potřeba více než jen jednoho právního úkonu, je poskytovaná právní pomoc opakována. Tato spolupráce s klientelou paralelně umožňuje vysvětlení rolí orgánů činných v trestním řízení, zmocněnce či důvěrníka, a zároveň nabízí i dostatek prostoru pro vysvětlení principů a průběhu trestního řízení. Pozitivním výsledkem je i rozptýlení nedůvěry vůči orgánům činným v trestním řízení.

La Strada ČR se nezaměřuje pouze na případy ryze vnitrostátní, ale často se setkává i s klientelou, která byla obchodována do jiných zemí, ať z Evropské unie či ze třetích zemí. S pomocí partnerů v zahraničí mají možnost získat pro klienty a klientky informace o právech poškozeného v trestním řízení v zemích, kde je konkrétní případ řešen. V rámci mezinárodních případů organizace poskytuje asistenci v komunikaci s policií, která řeší případy obchodování v zahraničí. Důležitým bodem je asistence klientkám a klientům při uplatňování nároků na náhradu škody způsobené v důsledku obchodování s lidmi v zahraničí.

Organizace La Strada ČR komunikuje s úřady za účelem **dosazení odpuštění dluhů** vzniklých v době, kdy byli klienti a klientky v zahraničí a nemohli řešit své dluhy v ČR (typicky se jedná o zdravotní pojištění). **Právní tým spolupracuje se zahraniční policií, zpracovává návrhy na odpouštění dluhů pojišťovny a obstarává další nutné podklady.** Jednotliví pracovníci a pracovnice pojišťoven se s problematikou obchodování s lidmi setkávají jen velmi zřídka, a proto je důležité, aby pochopili důvody, které za dluhy klientů a klientek stojí. Případné odpuštění dluhu či alespoň jeho příslušenství je pro klienty a klientky v období návratu z obchodovací situace skutečně velmi nápomocné, neboť může s ohledem na dobu obchodovací situace dosahovat velmi vysokých částek.

V roce 2019 pokračoval v rámci sítě La Strada International také významný projekt **Justice at Last**. Projekt, probíhající od roku 2017, **podrobně mapoval možnosti odškodnění osob**, které se staly oběťmi trestného činu obchodování s lidmi. Právo na odškodné je v tuto chvíli mezinárodně uznané, avšak v praxi zůstává mnoho překážek, které od snahy o získání hmatatelného odškodnění odrazují (může se jednat o nedostatečné povědomí o možnostech, nejistota ohledně doby a výsledku civilního či trestního procesu, popř. pobytové otázky). V rámci projektu byly vyrobeny informativní materiály, např. příručky pro oběti trestných činů v různých jazykových mutacích. V materiálech je uvedeno, jaká speciální práva mají možnost uplatnit (např.: právo na bezplatnou právní pomoc, právo na zabránění kontaktu s pachatelem, právo na ochranu při výslechu a podání vysvětlení, právo na zastupování zmocněncem bezplatně nebo za sníženou odměnu nebo také peněžitá pomoc obětem trestné činnosti). Tyto materiály budou k dispozici také profesionálům působícím v oblasti boje proti obchodování s lidmi a pomáhajícím profesionálům z relevantních organizací a institucí.

5.2 Arcidiecézní charita Praha

Arcidiecézní charita Praha v rámci **projektu Magdala** v roce 2019 **identifikovala 2 pravděpodobné oběti obchodování s lidmi**, kterým byly poskytnuty komplexní sociální služby včetně ubytování v režimu utajení. **Z předchozích let pokračovala spolupráce se 2 pravděpodobnými oběťmi obchodování s lidmi.** Průměrný věk těchto osob byl 30 let a všechny byly české národnosti. Těmto obětem bylo poskytováno dlouhodobé utajené ubytování, odborné sociální poradenství, právní poradenství, socioterapeutické poradenství, potravinová a materiální podpora po dobu spolupráce s Projektem Magdala.

V roce 2019 pracovníci Projektu Magdala pracovali dlouhodobě s uživateli, kteří se léčí s psychiatrickou diagnózou. Dále pak pracovali se ženami, které byly v situaci prostituce a domácího násilí a aktuální situaci řešily. Projekt Magdala se soustředil hlavně na návrat těchto osob do běžného života, vystoupení z obtížné životní situace a zkompetentňování těchto osob.

Projekt Magdala poskytuje i terénní formu služeb a to v regionech Brněnské diecéze. V roce 2019 Arcidiecézní charita Praha hradila činnost prevence obchodování s lidmi poskytovanou v tomto regionu. Terénní služba za rok 2019 pracovala s celkově 153 uživateli, přičemž **5 z uživatelů bylo zařazeno mezi potencionální oběti obchodování s lidmi.** Nejčastějšími lokalitami terénních výjezdů byly Brno, Olomouc, Břeclav, Kroměříž a Mikulov. Nejčastějšími národnostmi klientů byla česká, slovenská, rumunská

a ukrajinská národnost. Terénní pracovníci uskutečňovali výjezdy za osobami, pohybujícími se v sex – businessu a byla jim poskytnuta krizová intervence, základní sociální poradenství, duchovní podpora a byly jim předány informace o pohlavně přenosných chorobách. Mezi nejčastější potíže uživatelů terénních služeb patřili finanční potíže a dluhová problematika.

5.3 Diakonie Českobratrské církve evangelické

Diakonie ČCE Středisko celostátních programů a služeb již od roku 2011 realizuje sociální službu azylového bydlení pro muže, páry a ženy, kteří jsou obchodováni na trhu práce a pracovní vykořisťování. **V roce 2019 byla pobytová služba azylového bydlení poskytnuta 47 osobám.** Šlo o 15 žen a 32 mužů, průměrný věk byl 43 let. Nejvíce osob pocházelo z **Bulharska (31) dále pak z Ukrajiny (6), Rumunska (5), Filipín (3), Slovenska (1) a ČR (1).** Nejčastěji řešenými problémy klientů **byla nevyplacená mzda (19), podvod (11), krize v souvislosti s pracovním vykořisťováním (4), zadržování dokladů (1), oběť trestné činnosti (7), ohrožení obchodem s lidmi (5).**

Pracovníci v průběhu roku realizují pravidelné terénní výjezdy do všech lokalit v rámci České republiky. Přednostně je však terén zaměřen na mapování rizikových lokalit a míst, kde je vysoký výskyt zahraničních pracovníků a může docházet k různým formám vykořisťování. Jedná se zejména o ubytovny, jiná ubytovací zařízení, logistické areály, dále se obrací na bývalé klienty, kteří mají cenné informace o místech s potencionálním rizikem vykořisťování. Pracovníci uskutečnili **v roce 2019 celkem 44 terénních výjezdů** v těchto krajích: Hlavní město Praha (13), Středočeský kraj (9), Pardubický kraj (1), Liberecký kraj (1), Ústecký kraj (2), Karlovarský kraj (1), Plzeňský kraj (1), kraj Vysočina (3), Jihomoravský kraj (11), Jihočeský kraj (2). **V terénu bylo osloveno přibližně 400 osob a distribuováno více než 3000 kusů informačních letáků do ubytoven i institucí po celé ČR.**

Služba terénní krizové pomoci poskytla v roce 2019 pomoc 198 klientům v celorepublikové působnosti. V Praze to bylo 85 klientů, v Brně 14 klientů a v Plzni 99 klientů. Šlo o 78 žen a 120 mužů. Nejvíce osob bylo z Bulharska (177), dále pak z Ukrajiny (9), Rumunska (7), ze Slovenska (2), z Kyrgyzstánu (2) a z Lotyšska (1). **Z těchto osob se 3 osoby nacházely v ohrožení obchodem s lidmi.**

Pracovníci Diakonie SCPS se snaží řešit problémy vykořisťovaných lidí komplexním přístupem a nedílnou součástí této práce je právě asistence při uplatňování práv – zajišťování dokladů, zprostředkování právní pomoci i případná asistence při trestním řízení.

Klienti našich služeb jsou převážně občané Bulharska, Rumunska a Ukrajiny, kteří pracují **bez pracovní smlouvy, na základě ústních dohod, nebo mají pracovní smlouvy, které často nebývají v souladu se Zákoníkem práce,** bývají obvykle hodně zjednodušené, jen výjimečně přeložené do rodného jazyka pracovníka. Místo standardních smluv bývají běžně uzavírané také dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Obvyklým problémem je jejich řetězení.

Mnoho sporů zaměstnance se zaměstnavatelem vzniká také **z důvodu jazykové bariéry**. Setkáváme se s tím, že zaměstnanec v mnoha případech špatně porozumí pracovní smlouvě či dohodě, z pohovoru zná výši maximální mzdy, kterou poté očekává.

Opakuje se také uplatňování neúměrných srážek ze mzdy za služby, do kterých spadá ubytování, stravování, pracovní vybavení, administrativní úkony, pokuty za prohřešky a údajné škody způsobené zaměstnavateli, aj.

K dalším velmi častým problémům patří nevyplacení mzdy za poslední měsíc. Zaměstnavatel často spoléhá na to, že zaměstnanec odjede do země původu a mzdu si již nevyzvedne, i když je uzavřena ústní dohoda, že peníze budou zaslány na trvalé bydliště zaměstnance do země původu nebo na bankovní účet zaměstnance, k odeslání však už zpravidla nedojde.

Dále pak zaměstnavatelé **nevydávají svým zaměstnancům výplatní pásky**. Ti pak nemají přehled o tom, zda jim byly proplaceny odpracované hodiny, zda jim byla zaplacená práce přesčas, dovolená, apod. Osobně jsme se setkali s případem, kdy zaměstnavatel požadoval podepsat zpětně dohodu o práci přesčas na 500 hodin ročně s tím, že poté zaměstnanci vydá výplatní pásky za uplynulý rok.

Zaznamenána byla také nedorozumění v případech pracovní neschopnosti zaměstnance. Zaměstnavatel zneužívá pracovníkovu neznalost práv a povinností, snaží se jej v takovém případě co nejdříve zbavit, často i za porušení zákoníku práce.

Neméně závažným problémem je to, že zaměstnavatelé po ukončení pracovního poměru nevydají zaměstnanci výstupní dokumenty (zápočtový list, ukončení pracovního poměru, potvrzení o zdanitelných příjmech).

Problémem je naprostá nepřipravenost zaměstnanců na případné problémy. Podepisují dokumenty, jejichž obsah si nepřečtou nebo obsahu z důvodu jazykové bariéry nerozumí, nezjistí si celé jméno ani kontaktní údaje zaměstnavatele nebo koordinátora. **V momentě, kdy se obrátí na sociální službu za účelem domáhání se svých práv, nejsou schopni poskytnout ani základní údaje, které by mohly sloužit k identifikaci zaměstnavatele a podmínek pracovního vztahu**. O takové „mlžení“ se také snaží mnohé problematické pracovní agentury. Lze se setkat s případy, kdy zaměstnanec podepíše smlouvu s firmou, s jejichž zástupci se nikdy neseťká, pracuje pro jinou firmu a úplně jiná společnost mu posílá mzdu.

Nábor pracovníků probíhá velmi často ústně v zemích původu, ale i prostřednictvím inzerce dopravních firem, které zároveň zajišťují kontakt na „zaměstnavatele“.

6. FINANČNÍ ZDROJE

6.1 Finance poskytnuté Ministerstvem vnitra ČR

Ministerstvo vnitra financuje Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Na služby v rámci tohoto Programu včetně preventivních aktivit byla **v roce 2019 vynaložena částka 1 539 752 Kč**.

6.2 Finance poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR

V roce 2019 byly ze strany MPSV poskytnuty dotace organizacím, jejichž cílová skupina jsou zejména oběti obchodu s lidmi v celkové částce 13 448 396 Kč. Přehled o finančních prostředcích poskytnutých těmto organizacím v roce 2019 nabízí tabulková část.

Nutno podotknout, že MPSV v rámci dotačního řízení na poskytování sociálních služeb podporuje i celou řadu jiných organizací, které uvádějí oběti obchodování s lidmi jako jednu z cílových skupin. Přehled o počtu těchto služeb viz tabulková část.

Dětské oběti obchodování s lidmi lze zařadit do kategorie týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí a poskytovatelé registrovaných služeb zastávají významnou roli v pomoci této cílové skupině. MPSV každoročně vypisuje dotační řízení na podporu poskytování sociálních služeb pro jejich poskytovatele, bez ohledu na jejich právní formu. Celková alokace závisí na kondici státního rozpočtu, v posledních letech se pohybuje okolo částky 8 mld. Kč. Toto dotační řízení je realizováno na základě § 101a a § 104 zákona o sociálních službách.

7. PREVENCE A VZDĚLÁVÁNÍ

V následujících kapitolách se nachází informace o vzdělávacích aktivitách, výzkumech, osvětových aktivitách, informačních kampaních, koordinovaných aktivitách v ČR i na mezinárodní úrovni.

7.1 Vzdělávání

Také v roce 2019 byly pořádány vzdělávací aktivity zaměřené na problematiku obchodování s lidmi, a to ve spolupráci se státními institucemi a nevládními organizacemi z ČR, ale také za spolupráce s partnery z mezinárodního prostředí. Cílem bylo informovat o aktivitách MV v oblasti obchodování s lidmi, o fungování a zefektivňování Programu, možnostech podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi a aktuálních trendech v oblasti obchodování s lidmi. Stěžejním tématem bylo také informovat o možnostech a způsobu identifikace potenciálních obětí relevantními profesními skupinami, které při výkonu své profese mohou s těmito případy vejít v kontakt.

Policejní vzdělávání

Policisté se v roce 2019 účastnili **mezinárodního školení** specialistů na obchodování s lidmi ze středoevropských států, které zajišťovala **Národní kriminální agentura Velké Británie**; semináře s názvem **Přeshraniční spolupráce v případech odškodnění pro oběti obchodu s lidmi** v rámci projektu Justice at Last (La Strada International) s cílem rozvíjet společné schopnosti a kapacity pro řešení přeshraniční spolupráce v případech odškodnění pro oběti obchodu s lidmi; semináře **Obchod s lidmi - moderní otroctví - Partnerství, co funguje, čím můžeme přispět**. Poslední zmíněné expertní setkání bylo zaměřeno na výměnu informací a zkušeností o současných trendech ve vývoji a fungování organizovaných zločineckých skupin zaměřených na obchodování s lidmi v dalších zemích EU a metod boje s nimi.

Policisté odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ s vyšší úrovní znalosti anglického jazyka se účastní vzdělávacích aktivit Evropské agentury CEPOL pro prosazování práva prostřednictvím vzdělávání a výcviku, formou e-learningových kurzů - tzv. webinářů se zaměřením na obchodování s lidmi a související problematiky.

V daném roce se čtyřikrát uskutečnilo několikadenní **expertní jednání v rámci projektu Europolu EMPACT THB**, kde jsou řešeny aktuální informace a prezentovány úspěšné případy k problematice obchodování s lidmi. Jedno z expertních jednání bylo zaměřené přímo na **finanční vyšetřování a zajišťování hodnot v souvislosti s trestným činem obchodování s lidmi**. Jednání bylo zaměřeno na výměnu informací mezi experty na potírání trestného činu obchodování s lidmi, specialisty na finanční šetření a dozorových státních zástupců, týkajících se zlepšení výsledků na poli finančního vyšetřování jako součásti boje proti obchodu s lidmi a rozbití kriminální struktury získáním důkazů a zvyšováním zajištěných hodnot pocházejících z trestné činnosti.

Specialisté NCOZ se též každoročně účastní lektorské činnosti se zaměřením na obchodování s lidmi při vzdělávání policistů **specializačního kurzu Národní protidrogové centrály SKPV PČR**.

Specialisté KŘP se pravidelně účastní IMZ pořádaných ÚSKPV, kde jsou projednávány hlavní trendy a prognózy vývoje trestné činnosti obchodování s lidmi a prostituce.

Justiční vzdělávání

Justiční akademie ve spolupráci s Radou Evropy nabízí certifikovaný e-learningový kurz **Boj s obchodováním s lidmi**, který je určen soudcům, státním zástupcům a všem dalším právním profesionálům, kteří se podílí na potírání a stíhání obchodování s lidmi a kromě vnitrostátní právní úpravy zahrnuje také rozbor Úmluvy Rady Evropy o potírání obchodování s lidmi, příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, další mezinárodní instrumenty a národní příklady dobré praxe ochrany obětí obchodování. Úvodní seminář proběhl již dne 2. 12. 2019 a zakončení kurzu je naplánováno na konec března 2020.

Ve dnech 18. - 20. listopadu 2019 proběhl na Justiční akademii v Kroměříži seminář se zaměřením na organizovaný zločin a **zakládání společných vyšetřovacích týmů**, mimo jiných prezentací a diskuzí byl prezentován zástupcem Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ případ obchodování s lidmi, kde byl využit společný vyšetřovací tým s policisty Velké Británie, konkrétně Greater Manchester police.

Další vzdělávací aktivity

Začátkem roku 2019 La Strada ČR realizovala dvoudenní **školení pro interkulturní pracovníky Magistrátu města Brno** s názvem „**Pracovní vykořisťování – praxe a legislativní kontext**“. Školení bylo zaměřeno na problematiku pracovního vykořisťování, nevyplacených mezd a špatných pracovních podmínek. Cílem bylo předat pracovníkům praktické rady, jak postupovat v konkrétních situacích a předání zkušeností pracovníků a právníků z organizace La Strada ČR. Teoretické informace byly zasazeny do legislativního kontextu, na který navazovala doporučení a zkušenosti z praxe, jak komunikovat s obchodovanými a vykořisťovanými osobami.

Dále organizace La Strada ČR zorganizovala tříhodinové školení pro neziskovou organizaci Rozkoš bez rizika. Školení bylo zaměřené především na **identifikaci obchodované osoby v terénu** a s tím spojené možnosti vysvobození osoby z takového prostředí. Součástí tohoto školení bylo také vzájemné předávání praktických zkušeností. Pro sociální pracovníky a kurátory obcí z Královéhradeckého kraje byl určen osmihodinový akreditovaný seminář v Hradci Králové. Sociální pracovníci a pracovníci byli zorientováni v legislativě související s obchodem s lidmi, byli seznámeni s procesem identifikace obchodované osoby a působením organizace La Strada včetně detailního popisu služeb.

Problematika obchodování s lidmi je vždy nedílnou částí **konzulárního vzdělávání**. Přednášky věnované této problematice zajišťuje Ministerstvo vnitra. Konzulární vzdělávání probíhá na více úrovních. Základním druhem konzulárního vzdělávání je tzv. předvýjezdového školení, které se realizuje formou třítydenních kurzů. Stejně jako v předchozích letech, se i v roce 2019 na přednáškách podíleli kromě zástupců MV také zástupce IOM. Přednášky byly zaměřeny na seznámení se s formami a projevy obchodování s lidmi, s možnostmi pomoci obětem obchodování s lidmi, se systémy podpory těmto obětem. Konzulární pracovníci byli rovněž informováni o možnostech spolupráce ZÚ s příslušnými organizacemi, které se obchodem s lidmi zabývají a mohou v případě potřeby obětem poskytnout následnou pomoc.

7.2 Prevence

Každoročně jsou za finanční podpory MV prováděny rozsáhlé preventivně-informační aktivity o obchodování s lidmi. Součástí preventivních aktivit Programu je také odborné sociální poradenství pro potenciální oběti obchodování s lidmi a krizová pomoc.

Česká republika se připojila k první **celoevropské preventivní kampani** vytvořené Evropskou sítí prevence kriminality (dále jen „EUCPN“) zaměřené na **informování potenciálních obětí obchodování s lidmi, že mají svá základní práva všude v Evropě**. Kampaň byla spuštěna k příležitosti Evropského dne proti obchodování s lidmi, jež připadá na 18. říjen. V rámci kampaně EUCPN vytvořila video, letáky a plakáty, které možné oběti upozorní, že svá práva a možnosti pomoci a ochrany mají po celé Evropě. Letáky i video pro ČR vnikly ve třech jazykových verzích: **v češtině, angličtině a ruštině**⁴. Kromě Ministerstva vnitra byly preventivní materiály šířeny též prostřednictvím Policie ČR a neziskových organizací La Strada, Diakonie Českobratrské církve evangelické a Charita ČR.

V roce 2019 realizovala La Strada ČR celkem **21 seminářů** v rámci **primární prevence v Praze a dále v Jihomoravském a Jihočeském kraji**. Tyto aktivity byly zaměřeny, rovněž jako minulý rok, **na mladé lidi vstupující na trh práce**. Proškoleny byly 354 studentů a studentek z 9 různých škol a zařízení. Důvodem volby těchto krajů byl organizací zaregistrovaný výskyt vykořisťovaných a obchodovaných osob právě v těchto oblastech. Aktivity primární prevence byly finančně podpořeny Ministerstvem vnitra ČR

---

⁴ Materiály dostupné zde <https://prevencekriminality.cz/resort-vnitra-se-opet-pripojil-k-evropskemu-dni-boje-proti-obchodovani-s-lidmi/>.

a probíhaly na středních školách, odborných učilištích, vyšších odborných školách a na jedné vysoké škole. Dále se podařilo **zorganizovat primární prevenci ve výchovném ústavu a dětském domově**. Právě mladiství pobývající v těchto zařízeních mohou být **mnohem zranitelnější k tomu, aby se stali obětí vykořisťování**, nebo obchodováním s lidmi.

Revidovány byly též **informační a preventivní materiály organizace La Strada ČR pro obchodované osoby** (například samolepky, skládací informační letáky jiné). Tyto **materiály byly distribuovány i během terénních výjezdů do lokalit**, kde by dle analýz organizace mohlo docházet k obchodu s lidmi (což jsou nejčastěji místa s velkou koncentrací výrobních nebo stavebních firem, ubytovací zařízení apod.).

V měsících říjen / listopad / prosinec La Strada ČR realizovala prevenční **CityLight kampaň** finančně podpořenou Ministerstvem vnitra ČR. Lokality byly vybrány především s ohledem na možnost výskytu tohoto jevu, a osobám, které by mohly být ohroženy obchodováním nebo obchodované již jsou, ale i širší veřejnosti, byly tímto způsobem předány potřebné informace a kontakty. V rámci kampaně bylo využito reklamních ploch v Brně u vlakového nádraží (v podchodu) a v Českých Budějovicích u obchodního centra nedaleko autobusových zastávek. Během této doby se na těchto místech propagovala krizová telefonní linka organizace na celkem 10 CityLight plochách. V Jihočeském a Jihomoravském kraji také proběhla cílená kampaň na zvýšení povědomí o SOS lince La Strady a možnostech pomoci. Kromě výše zmíněných CityLight kampaní proběhla také tisková kampaň v týdeníku 5+2 v obou regionech. Jedná se o nejčtenější přímo a zdarma distribuovaný týdeník, ekvivalent pražského Metra. Ve čtyřech vydáních byla lince věnována třetina strany. Jednalo se o vizuály „stavba“ a „pole“. Počet čtenářů jednoho vydání v Jihočeském kraji je 54 000 a v Jihomoravském 131 000. Celkově tedy mluvíme v řádech téměř 400 000 čtenářích v roce 2019.

Během roku 2019 bylo v terénu cíleně roz distribuováno 8 384 kusů prevenčních a informačních materiálů organizace La Strada ČR obsahujících nabídku služeb organizace s kontakty a tzv. sebeidentifikaci obchodované osoby.

Přednášková činnost pracovníků terénního týmu Arcidiecézní charity byla zaměřená na sensibilizaci a prevenci obchodování s lidmi. Cílovou skupinou pro přednášky byla mládež a senioři.

Preventivní činnost ze strany Policie ČR byla prováděna prostřednictvím součinnostních kontrolních akcí a jejich koordinováním v zájmovém prostředí.

Akční dny v rámci **EMPACT EUROPOL THB** proběhly jak k **pracovnímu vykořisťování**, tak také k **vykořisťování sexuálnímu**. Tyto akční dny jsou organizovány ve stejnou dobu ve všech členských státech Evropské unie a jsou kontrolovány prostory a místa, kde se může obchodování s lidmi vyskytovat. V rámci akčních dnů zaměřených na pracovní vykořisťování byly kontrolovány skladové provozy, výrobní závody, zemědělské provozy a další. Při akčních dnech zaměřených na vykořisťování sexuální proběhly kontroly v nočních podnikcích, barech a dalších místech s předpokladem výskytu prostituce. Při obou akcích se získávaly poznatky důležité pro zamezování, odhalování a dokumentování trestných činů obchodování s lidmi dle § 168 trestního zákoníku a kuplířství dle § 189 trestního zákoníku, ke zjišťování jejich pachatelů a k předcházení těmto trestným činům.

Zapojeny byly kromě NCOZ také inspektoráty práce, specialisté krajských ředitelství na obchodování s lidmi a odbory cizinecké policie krajských ředitelství P ČR.

Orgány státní správy resortu MPSV působí preventivně proti obchodování s lidmi na území ČR i v zahraničí zejména prostřednictvím zvyšování povědomí veřejnosti o právech a povinnostech, o rizicích a možnostech řešení nepříznivých životních situací spojených se zaměstnáváním (i zahraničních pracovníků) v ČR. Děje se tak zejména pomocí internetových portálů jako je **Integrovaný portál MPSV, webové stránky MPSV/Úřadu práce České republiky** (dále jen „ÚP ČR“), **EURES** (Evropských služeb zaměstnanosti), **Státního úřadu inspekce práce, webových stránek www.cizinci.cz, www.pracevcr.cz, apod.**

Zástupci MPSV průběžně v roce 2019 poskytovali osobní i telefonické konzultace tazatelům, dále se aktivně zapojovali do akcí - seminářů a konferencí, v rámci kterých předávali odborné i široké veřejnosti aktuální informace v souvislosti s potenciálním výskytem nelegálního zaměstnávání cizinců na území ČR.

MPSV se ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí regionální osvětové semináře ekonomické migrace pro zaměstnavatele, kteří plánují v ČR zaměstnávat cizince.

V rámci prevence nelegálních forem a podpory legálních forem pracovní migrace se zástupci MPSV podíleli na přípravě a diskusi evropských opatření spojených s Evropskou platformou pro boj proti nehlášené práci na úrovni EU.

8. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY A ROZSUDKY SOUDŮ V PŘÍPADECH OBCHODOVÁNÍ S LIDMI

Z důvodu větší přehlednosti dělíme tuto část na oblast vnitrostátní a mezinárodní právní úpravy.⁵

8.1 Vnitrostátní úprava

V roce 2019 byla přijata legislativní opatření s přímým dopadem na zahraniční zaměstnanost v rámci zákona č. 176/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (účinnost od 31. července 2019).

Změny v zákoně o zaměstnanosti s dopadem na zahraniční zaměstnanost:

- Možnost zařazení volných pracovních míst do centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty a centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držiteli modré karty již po 10 dnech (namísto 30), a to na základě posouzení situace na trhu práce krajskou pobočkou ÚP ČR.
- Informační povinnost o nástupu a ukončení vyslání k výkonu práce na území ČR vůči ÚP ČR a evidenční povinnost byla přenesena z uživatele na zaměstnavatele.

---

⁵ Podklady pro zprávu v této části byly aktualizované k datu 15. března 2020.

- Usnadnění přístupu rodinných příslušníků výzkumných pracovníků na trh práce, kdy se u těchto neuplatní žádná lhůta pro přístup na trh práce členského státu EU.
- Oprávnění Policie ČR, Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí a zastupitelských úřadů ČR získávat pro účely kontroly informace o povoleních k zaměstnání vydaných krajskou pobočkou ÚP ČR, a o písemných informacích zaměstnavatelů vůči ÚP ČR.

Změny v zákoně o pobytu cizinců s dopadem na zahraniční zaměstnanost:

- Možnost pobytu až 9 měsíců za účelem hledání zaměstnání nebo zahájení podnikatelské činnosti pro studenty po dokončení jejich studia na území a pro výzkumné pracovníky, kteří dokončí svou výzkumnou činnost.
- Rozšíření definice nespolehlivého zaměstnavatele o uživatele, za nespolehlivého zaměstnavatele se považuje i právnická nebo fyzická osoba, k níž je cizinec dočasně přidělen agenturou práce na základě dohody uzavřené mezi agenturou práce a uživatelem podle zvláštního právního předpisu.
- Rozšíření oprávnění policie ČR, při pobytové kontrole je policie oprávněna požadovat po zaměstnavateli cizince nebo po uživateli, pro kterého cizinec vykonává práci, předložení dokladu prokazujícího oprávněnost výdělečné činnosti cizince.
- Rozšíření náležitostí k žádosti o vydání zaměstnanecké a modré karty, v případě, že jde o agenturní zaměstnávání, doklad, který obsahuje jméno, příjmení, popřípadě rodné příjmení, státní občanství, datum a místo narození a bydliště cizince, druh práce, kterou bude cizinec jako dočasně přidělený zaměstnanec vykonávat, místo výkonu práce u uživatele a název a sídlo uživatele.
- Omezení možnosti změny zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty.

Dále došlo k zavedení **Mimořádného pracovního víza** v případě mimořádného nedostatku pracovníků na trhu práce v určitém odvětví nebo profesi nebo v případě mimořádné události. Novelou zákona o pobytu cizinců na území ČR byly spuštěny nové vládní programy ekonomické migrace.

V rámci **Programu kvalifikovaný zaměstnanec** bylo zavedeno mzdové kritérium pro zařazení volného pracovního místa, a to na úrovni min. 1,2 násobku zaručené mzdy odpovídající příslušné skupině prací podle nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí.

V legislativním procesu je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je navrženo zřízení veřejného seznamu, ve kterém by byly evidováni zaměstnavatelé, kteří se dopustili přestupku nelegální práce a zastřehování zprostředkování zaměstnání

V legislativním procesu je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je navrženo vytvoření přestupku pro postihnutí umožnění výkonu závislé práce dítěti.

V legislativním procesu je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je navrženo postihovat rovněž uživatele, který u kterého pachatel zastřené zprostředkování daný přestupek páchá.

V legislativním procesu je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém jsou navržena další opatření k regulaci vzniku a činnosti agentur práce.

V legislativním procesu je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je navrženo rozšíření ručení za uloženou pokutu dle ust. § 141a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, na všechny druhy nelegální práce.

Všech obětí trestných činů, se týká vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, v jehož rámci se mj. řeší praktické problémy vznikajících při aplikaci zákona č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení, které mají mj. přispět k vyššímu využití možností, které s sebou zákon č. 59/2017 Sb. nese (navrhuje se tak např. v řízení o mimořádných opravných prostředcích přiznat Nejvyššímu soudu oprávnění pozastavit nakládání s propadlým nebo zabraným majetkem v trestním řízení, výslovně se zakotvuje, že součástí rozhodnutí, kterým se ukládá majetková trestní sankce, je poučení poškozeného o možnosti žádat uspokojení svého majetkového nároku podle zákona č. 59/2017 Sb., prodlužuje se lhůta, po jejímž uplynutí se majetek považuje podle zákona č. 59/2017 Sb. za neprodejný, a upravují se i důvody pro stavění této lhůty, poškozeným se nově umožňuje, aby kopii pravomocného rozhodnutí, kterým byla uložena majetková trestní sankce, předložili Ministerstvu spravedlnosti i po uplynutí lhůty pro podání žádosti podle zákona č. 59/2017 Sb. aj.). Tento návrh je aktuálně projednáván jako sněmovní tisk 699.

8.2 Mezinárodní úprava

V roce 2019 nebyly reportovány žádné změny v mezinárodněprávní oblasti.

8.3 Rozsudky soudů

Statistika Ministerstva spravedlnosti uvádí v roce 2019 celkem **8 případů trestného činů obchodování s lidmi**. Dle ustanovení § 168 TZ bylo **pravomocně odsouzeno celkem 12 osob**. Z hlediska regionálního rozložení spadají tyto kauzy do místní příslušnosti 5 krajských soudů, a to krajského soudu v **Hradci Králové, Brně, Ústí nad Labem, Plzni a městského soudu v Praze**.

Všechny rozsudky vydané v roce 2019 se v rámci § 168 TZ týkaly obchodování s dětmi **za účelem sexuálního vykořisťování** (tzn. § 168 odst. 1 písm. a) TZ, v sedmi případech též § 168 odst. 3 písm. d) TZ).

Níže jsou pro ilustraci uvedeny dva případy včetně vybraných částí odůvodňujících druh a výši uloženého trestu.

8.3.1 Kazuistika č. 1 – 3T5/2018 (Krajský soud v Plzni)

Oběť: mladistvá, občanka České republiky.

Pachatel: muž, občan České republiky, opakovaně soudně trestán.

Prostředky donucení: citový nátlak, vydírání.

Modus operandi: pachatel přiměl poškozenou k pohlavním stykům, a to pod záminkou pomoci její tetě, ke které měla silný citový vztah a posléze pod pohrůzkou, že její tetě v rozporu se skutečností sdělí, že s ním poškozená chtěla mít pohlavní styk. Poškozená tak pachateli vyhověla a poskytovala podle instrukcí pachatele sexuální služby za úplatu, kterou mu předávala. Poškozená se domnívala, že se bude jednat o ojedinělou záležitost, pachatel však po ní požadoval, aby v provozování prostituce pokračovala i v době, kdy byla na útěku z dětského domova a zdržovala se na ubytovně, u obžalovaného či u příbuzných. V důsledku tohoto jednání poškozená utrpěla těžkou újmu na zdraví v podobě posttraumatické stresové poruchy s psychotickými příznaky, projevujícími se poruchami spánku, děsivými sny, paranoidními bludy a halucinacemi, úzkostmi a depresemi, což podstatně omezuje poškozenou v běžném životě. Obviněný za peníze získané prostitucí poškozené opatřoval pervitin, heroin a morfin, které následně i jí poskytoval.

Délka vykořisťování: nejméně po dobu 5 měsíců.

Trest: trest odnětí svobody v trvání 11 let. Krajským soudem bylo též v rámci adhezního řízení rozhodnuto o povinnosti pachatele nahradit poškozené nemajetkovou újmu v penězích ve výši 200 000 Kč. Se zbytkem byla poškozená odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. (Rozsudek ve výroku o náhradě nemajetkové újmy byl však Nejvyšším soudem zrušen, viz text níže.)

Vybrané části odůvodnění: při úvaze o druhu a výši trestu přihlédl soud zejména k povaze a závažnosti trestných činů. Pachatel se dopustil dvou zvláště závažných zločinů v jejich kvalifikované podobě (kromě obchodování s lidmi též nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami) a v páchání TČ obchodování s lidmi delší dobu pokračoval. Dále pachateli přitížilo, že zneužíval jak citové závislosti poškozené na její tetě, která jí v podstatě nahrazovala matku, tak závislosti poškozené na návykových látkách. Kořistění z prostituce poškozené, které také bylo motivem činu, znamenalo pro pachatele jistý finanční příjem za situace, kdy sám nikde nepracoval a který využil na opatřování drog. Existenci polehčujících okolností soud u pachatele neshledal.

Proti rozsudku podal odvolání jak pachatel, tak poškozená. Pachatel své odvolání směřoval jak do výroku o vině, tak do výroku o trestu a s tím souvisejícím výrokem o povinnosti náhrady škody. Poškozená namítala nesprávnost výroku o náhradě nemajetkové újmy v penězích, neboť požadovala náhradu v celkové výši 1 000 000 Kč a soudem prvního stupně ji byla v rámci adhezního řízení přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 200 000 Kč a se zbytkem byla poškozená odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Vrchní soud v Praze odvolání poškozené zamítl. Podané odvolání pachatele shledal jako důvodné, nicméně z jiných důvodů, než které byly pachatelem namítány. Jediným důvodem, který vedl odvolací soud ke zrušení napadeného rozsudku a jeho novému vyhlášení, bylo zjištění, že skutek napadeného rozsudku neobsahoval

časové vymezení trvání posttraumatické stresové poruchy u poškozené, což bylo shledáno jako podstatná vada a bylo třeba ji odstranit.

Následně podal pachatel dovolání k Nejvyššímu soudu. Ten zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze, ve výroku, jímž byla pachateli uložena povinnost nahradit poškozené nemajetkovou újmu v penězích ve výši 200.000 Kč a ve výroku, jímž byla poškozená se zbytkem uplatněného nároku na nemajetkovou újmu v penězích odkázána na řízení občanskoprávní. Současně se zrušil i jemu předcházející rozsudek Krajského soudu v Plzni v témže výroku. Znovu rozhodl tak, že poškozenou odkázal se svým nárokem na nemajetkovou újmu v penězích pouze na řízení ve věcech občanskoprávních. A to z důvodů, že způsob rozhodnutí odvolacího soudu o uplatněném nároku poškozené státní zástupkyně označila za nepřezkoumatelný, neboť z adhezního výroku ani ve spojení s odůvodněním rozsudku jednoznačně nevyplývalo, jaký druh nároku poškozené kompenzoval. Též výši nároku přiznaného poškozené soudem prvního stupně státní zástupkyně shledala za nedostatečně odůvodněnou.

8.3.2 Kazuistika 2 – 1T2/2018 (Krajský soud v Ústí nad Labem)

Oběť: 5 žen, z toho 3 nezletilé, občanky ČR.

Pachatel: muž, invalidní důchodce, občan ČR.

Prostředky donucení: k poškozeným se choval jako hodný přítel a poskytoval jim materiální výhody, přičemž si vybíral dívky, které neměly zázemí, aby si je pak obratem zavazoval k určitým úsluhám.

Modus operandi: pachatel kontaktoval poškozené s vědomím toho, že se v některých případech jedná o osoby, které nedosáhly věku 18 let, a nabízel jim a domlouval brigády spočívající nejprve v tanci u tyče v nočních klubech a později zejména v poskytování sexuálních služeb, dílem kooperoval na jejich dopravě na místo určení a z finančních prostředků, které poškozené obdržely, pak žádal určitý díl coby náklady za dopravu, ošatné a za zprostředkování. Přičemž tohoto jednání se dopustil s vědomím nebezpečí negativního vlivu svého chování na vývoj poškozených nezletilých dívek, o nichž věděl, že navštěvují školské zařízení, utvrzoval je v osvojení si nežádoucích životních návyků, využívaje oslabených vazeb mezi těmito dívkami a jejich rodiči, s vědomím toho, že vývoj dívek může být do budoucna postižen v tom směru, že se budou chovat promiskuitně a povedou parazitní způsob života, a dívky nechával u sebe v bytě opakovaně přespat či bydlet.

Délka vykořisťování: v přesněji nezjištěné době od měsíce května 2016 nejméně do konce měsíce října 2016.

Trest: trest odnětí svobody ve výměře 6 let.

Vybrané části odůvodnění: pachatel nad svým jednáním vyjádřil lítost, nicméně jeho závažnost zlehčoval, plně si neuvědomoval jeho škodlivost a jen neochotně připustil jeho trestnost. Ve své obhajobě vyjadřoval zklamání z osob ze svého okolí, poškozeným dívkám se dle svého přesvědčení snažil pomoci a jejich jednáním se cítí být zrazen a poškozen.

Pachatel se ujímal lidí v tíživé sociální situaci (lidí žijících na ulici, nezaměstnaných, nemajetných, narkomanů, prostitutek) a na jedné straně jim pomohl zajistit jejich základní životní potřeby, tedy ubytoval je u sebe, poskytl jim stravu a řadě z nich se snažil zajistit legální způsob obživy, na straně druhé se však na řadě z těchto dívek, kterým takto pomohl, dopustil (resp. mohl dopustit) trestné činnosti.

Pachatel proti rozsudku soudu prvního stupně podal odvolání, které však bylo Vrchním soudem v Praze zamítnuto.

9. PARTNERSTVÍ

9.1 Partnerství v rámci ČR

V této kapitole jsou uváděny příklady spolupráce jak na strategické, tak na operativní úrovni.

V roce 2019 se dvakrát sešla **Mezirezortní koordinační skupina pro oblast boje proti obchodování s lidmi** (MKS). Na jednání byly řešeny aktivity a činnosti jednotlivých organizací od posledního jednání a aktuality z mezinárodního prostředí. Probírána byla též role inspektorů práce při identifikaci obětí obchodování s lidmi a změna ve složení MKS nebo zapojení dalších subjektů do MKS. Došlo k zhodnocení plnění úkolů vyplývajících z Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2016 – 2019. Na jednání se též probírala příprava nové Strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období let 2020–2023.

Lze též konstatovat, že spolupráce vznikala a probíhala mezi jednotlivými zainteresovanými orgány i mimo MKS či MOPNZC⁶.

Při organizaci a provádění kontrol orgány inspekce práce spolupracovaly s dalšími orgány státní správy. Jedná se především o spolupráci se Službou cizinecké policie, Celními úřady, pracovišti Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra a Generálním finančním ředitelstvím. Pokračovala a prohloubila se rovněž spolupráce s Českou správou sociálního zabezpečení v oblasti ověřování příslušnosti k právním předpisům v souvislosti se zaměstnáváním cizinců.

Při práci v terénu byla ze strany La Strady ČR v roce 2019 rozvíjena spolupráce zejména s následujícími subjekty: Armáda spásy, Diakonie ČCE, Charita ČR – Praha a oblastní Charity, Integrační centrum Praha, MKC Praha, MZV ČR, Naděje, NCOZ SKPV PČR, Organizace pro pomoc uprchlíkům, Sdružení pro integraci a migraci, ROZKOŠ bez RIZIKA, ZCC SUZ a dalšími.

9.2 Přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce v roce 2019 nadále fungovala jak u státního, tak u neziskového sektoru.

---

⁶ Více informací k zasedání MOPNZC v roce 2019 viz kapitola 3.3.

Česká republika je zapojena do struktur zabývajících se problematikou obchodování s lidmi. Zástupce Ministerstva vnitra se v roce 2019 účastnil jednání neformální skupiny národních zpravodajů a ekvivalentních mechanismů pro otázky obchodování s lidmi, kteří se pod záštitou Evropské komise schází 2 x ročně v Bruselu. Státní zástupci se pravidelně zúčastňují strategických schůzek pořádaných Eurojustem k problematice obchodování s lidmi a nelegální migrace. **Experti NCOZ se účastnili několika expertních a strategických jednání projektu Eurovalu EMPACT Obchodování s lidmi.**

I nadále pokračovala spolupráce orgánů inspekce práce v rámci EU. SÚIP je aktivně zapojen do Systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI), který zjednodušuje výměnu informací mezi členskými státy EU. V roce 2019 bylo prostřednictvím tohoto systému ze strany SÚIP přijato celkem 484 žádostí. Z tohoto počtu se jednalo o 76 žádostí o poskytnutí informace, 363 žádostí o předání dokumentu vč. rozhodnutí českým zaměstnavatelům a 45 žádostí o vymození sankce uložené v zahraničí. Ze strany SÚIP bylo na členské státy EU odesláno 38 žádostí o poskytnutí informací, které zejména souvisely s prováděním konkrétní kontroly.

Rovněž probíhala spolupráce prostřednictvím konzultací s poradci EURES v rámci sítě Evropských služeb zaměstnanosti v ČR i v zahraničí. EURES je jedním z hlavních nástrojů Evropské unie pro bezproblémové fungování evropského pracovního trhu. Síť EURES tvoří přes 1000 EURES poradců, kteří jsou vyškoleni v rámci národních i evropských školení. Poradci poskytují informační a poradenské služby svým klientům po celé Evropě. V současnosti EURES ČR intenzivně spolupracuje i s českými zaměstnavateli, kteří nemohou najít vhodné kandidáty na tuzemském pracovním trhu.

V roce 2019 se dařilo udržet intenzivní a kvalitní komunikaci pracovníků NNO s orgány činnými v trestním řízení, s advokáty a neziskovými organizacemi ve Velké Británii.

10. PRIORITY

Vzhledem k tomu, že byla Usnesením vlády č. 502 ze dne 4. května 2020 schválena nová **Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice na období 2020-2023** se zpracovatelé této zprávy rozhodli nestanovovat žádné dílčí priority pro rok 2020. **Aktivity všech relevantních aktérů se v roce 2020 budou odvíjet od úkolů stanovených v nové strategii.**

Přesto bude v roce 2020 věnována větší pozornost vlivu novely zákona o pobytu cizinců (zákonem č. 176/2019 Sb.) na situaci v oblasti obchodování s lidmi. Novela stanovila, že změnit zaměstnavatele je držitel zaměstnanecké karty oprávněn nejdříve 6 měsíců od právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty. Dle podkladů NNO tohoto začali zaměstnavatelé, agentury i zprostředkovatelé velmi brzy po nabytí účinnosti této novely zneužívat. Častěji než v předchozích letech se objevují případy, kdy zaměstnavatel požaduje po pracovnících, aby se z pracovního poměru vyplatili (požadavek vysokých finančních částek za formu ukončení pracovního poměru umožňující další pobyt na území ČR a vydání písemného dokladu potvrzujícího toto ukončení), došlo k zhoršení pracovních (změny pracovního zařazení, povinné přesčasy, zvyšování norem, noční a víkendové směny) a mzdových (snížení hodinové sazby, krácení mzdy apod.) podmínek. Držitelé zaměstnaneckých karet jsou ochotnější toto jednání strpět, protože riziko ztráty pobytu

a do migrace investovaných peněz, času a energie je pro ně již příliš vysoké. V poslední době se též objevovaly případy, kdy někteří lidé nejen že za svou práci nedostávali mzdu, ale navíc museli kvůli udržení pobytu zaměstnavateli každý měsíc uhradit částku odpovídající výši záloh na daně a pojistné ze superhrubé mzdy.

TABULKOVÁ ČÁST

1. STATISTICKÉ VÝSTUPY PČR

1a – ZJIŠTĚNÉ, STÍHANÉ A VYŠETŘOVANÉ TRESTNÉ ČINY OBCHODOVÁNÍ S LIDMI V ČR V LETECH 2011 – 2019 (DLE § 168 TZ)										
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zjištěno trestných činů celkem		19	24	18	20	18	22	16	13	20
z toho:	objasněno	11	18	11	14	7	15	11	9	12
	dodatečně objasněno	6	4	5	5	2	2	5	0	4
skutky spáchané										
	pod vlivem (alkoholu a drog)	0	0	0	0	2	0	0	0	0
	z toho alkohol	0	0	0	0	2	0	0	0	0
	recidivisty	10	3	11	8	3	7	8	8	3
	nezletilými (do 15 let)	0	1	0	0	1	0	0	0	0
	mladistvými (15 -18 let)	0	6	0	4	1	7	1	0	2
stíháno, vyšetřováno osob - celkem		29	22	25	16	12	23	24	15	24
z toho:	recidivisté	9	5	10	6	2	9	9	4	3
	nezletilí (do 15 let)	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	mladiství (15-18 let)	0	1	0	3	1	3	3	0	2
	18 - 30 let	7	13	10	4	1	9	9	8	10
	30 a výše	22	8	15	8	9	11	12	7	12
	muži	20	15	20	8	6	17	21	11	12
	ženy	9	7	5	8	6	6	3	4	12

	občané ČR	22	19	23	13	8	22	18	13	18
	cizinci	7	3	2	3	4	1	16	2	6
spácháno v organizované skupině										
z toho:	zjištěno	5	6	3	2	3	0	4	1	11
	objasněno	5	4	4	0	2	0	2	1	11
	stíháno osob	27	8	18	0	5	0	9	9	11
	muži	18	6	14	0	3	0	9	7	8
	ženy	9	2	4	0	2	0	0	2	3
	občané ČR	15	7	16	0	1	0	3	7	8
	cizinci	12	1	2	0	4	0	6	2	3
věk stíhané osoby										
	do 15 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	18-30 let	6	2	9	0	0	0	6	6	1
	nad 30 let	21	6	9	0	0	0	3	3	10

**1b - OBĚTI TRESTNÉHO ČINU OBCHODOVÁNÍ S LIDMI (DLE § 168 TZ) V ČR
V LETECH 2016 – 2019**

rok/věk	muž	žena	počet osob ve skupinách	celkem
2016	1	37		38
věk do 15	1	2		
15-17	0	6		
18-30	0	28		
31-40	0	1		
2017	4	10	0	14
věk do 15	0	2	0	2
15-17	0	8	0	8
18-30	2	0	0	2
31-40	2	0	0	2
2018	0	11	0	11
věk do 15	0	4	0	4
15-17	0	7	0	7
18-30	0	0	0	0
31-40	0	0	0	0
2019	4	19	0	23 (18 CZE)
věk do 15	0	9	0	9
15-17	0	6	0	6
18-30	0	3	0	3
31-40	0	0	0	0
neztotožněná osoba (bez věku)	4	1	0	5

1c - TRESTNÝ ČIN KUPLÍŘSTVÍ (DLE § 204 STZ, § 189 TZ)

rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zjištěno	44	42	52	57	50	36	60	34	37
objasněno	32	36	46	49	50	33	52	24	30
vyšetřované a stíhané osoby	61	46	44	72	63	35	42	33	27

1d - TRESTNÝ ČIN NEOPRÁVNĚNÉ ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ 2011 - 2019 (§ 342 TZ)

rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zjištěno	4	3	2	3	3	6	10	21	15
objasněno celkem	0	2	3	2	2	2	1	7	3
vyšetřované a stíhané osoby	0	2	12	3	2	2	10	10	7

2. STATISTICKÉ VÝSTUPY MS

2a - POČTY PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÝCH OSOB A ULOŽENÝCH TRESTŮ ZA OBCHODOVÁNÍ S LIDMI DLE § 168 TZ A 232A STZ)									
rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
odsouzené osoby	19	11	19	6	19	8	9	16	12
k nepodmíněnému trestu	18	10	17	4	12	6	6	13	11
k podmíněnému trestu	1	1	2	1	7	2	3	3	1

2b - PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÉ OSOBY PRO VYBRANÉ TRESTNÉ ČINY V ROCE 2019									
rok 2019		§ 164	§ 165	§ 166	§ 167	§ 168	§ 189	§ 190	§ 342
celkem trestných činů		0	0	0	0	8	47	0	0
celkem odsouzeno osob		0	0	0	0	12	34	0	0
oběť	dítě	0	0	0	0	--	--	0	0
	žena	0	0	0	0	--	8	0	0
trest	PO	0	0	0	0	1	29	0	0
	NEPO	0	0	0	0	11	4	0	0
	do 1 roku	0	0	0	0	0	0	0	0
	1 - 5 let	0	0	0	0	3	3	0	0
	5 - 15 let	0	0	0	0	8	1	0	0
upuštěno od potrestání		0	0	0	0	0	1	0	0

2c – PRAVOMOCNĚ ODSOUZENÉ OSOBY PODLE ZÁKONA č. 140/1961 Sb., TRESTNÍ ZÁKON						
rok 2019		§ 204	§ 209a	§ 216a	§ 232a	
Celkem trestných činů		8	1	1	0	
Celkem odsouzeno osob		8	1	0	0	
oběť	dítě	--	--	0	0	
	žena	5	--	0	0	
trest	Odnětí svobody podmíněně odložené		8	1	0	0
	Odnětí svobody nepodmíněné		0	0	0	0
	v tom:	do 1 roku	0	0	0	0
		od 1 do 5 let	0	0	0	0
od 5 do 15 let		0	0	0	0	
Upuštěno od potrestání		0	0	0	0	

3. OBCHODOVÁNÍ S LIDMI MLADŠÍMI 18 LET (MPSV, ZDC)

3a - POČET ZJIŠTĚNÝCH PŘÍPADŮ DĚTÍ ZNEUŽITÝCH K VÝROBĚ DĚTSKÉ PORNOGRAFIE A K DĚTSKÉ PROSTITUCI V LETECH 2018 A 2019 (MPSV)								
Věk dítěte	2018				2019			
	dětská pornografie		dětská prostituce		dětská pornografie		dětská prostituce	
	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky
do 1 roku	0	0	0	0	0	0	0	0
od 1 do 3 let	0	2	0	0	0	0	0	0
od 3 do 6 let	2	1	0	0	0	1	0	0
od 6 do 15 let	16	86	0	2	30	65	1	3

od 15 do 18 let	9	35	0	0	4	14	0	4
Celkem	27	124	0	2	34	80	1	7

3b - VÝSKYT ZNEUŽIVÁNÍ U JEDNOTLIVÝCH PŘÍPADŮ DĚTÍ ZNEUŽITÝCH K VÝROBĚ DĚTSKÉ PORNOGRAFIE A K DĚTSKÉ PROSTITUCI V LETECH 2018 a 2019 (MPSV)

	2018				2019			
Výskyt zneužití u jednotlivých případů	dětská pornografie		dětská prostituce		dětská pornografie		dětská prostituce	
	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky	chlapci	dívky
zneužití jednorázové	18	66	0	0	20	56	1	0
opakované	5	35	0	2	14	22	0	7
nezjištěno	4	23	0	0	0	2	0	0

3c - POČET ZJIŠTĚNÝCH PŘÍPADŮ DĚTÍ ZA LÉTA 2013 – 2019 (MPSV)

Rok	dětská pornografie	dětská prostituce
2019	114	8
2018	151	2
2017	119	9
2016	66	23
2015	57	15
2014	87	17
2013	33	17

**3d – STATISTICKÉ ÚDAJE O NEZLETILÝCH
CIZINCÍCH BEZ DOPROVODU (ZDC)**

Celkem NBD	47
<i>z toho chlapci</i>	39
<i>z toho dívky</i>	8
<i>z toho do 15 let</i>	8
<i>z toho nad 15 let</i>	39
<i>z toho žadatelů o azyl</i>	8
Země původu	
<i>Afghánistán</i>	27
<i>Albánie</i>	1
<i>Arménie</i>	2
<i>Čína</i>	1
<i>Gambie</i>	1
<i>Guinea</i>	2
<i>Irák</i>	2
<i>Lotyšsko</i>	1
<i>Maďarsko</i>	1
<i>Moldávie</i>	1
<i>Nigérie</i>	1
<i>Polsko</i>	4
<i>Rumunsko</i>	1
<i>Rusko</i>	1
<i>Sýrie</i>	1
Ukončení pobytu	

Útěk	28
Do péče rodiny	8
Jiné zařízení	7
SUZ	0
Stále v ZDC	4
Prům. délka pobytu	119,00

4. STATISTICKÉ VÝSTUPY MV

4a – STATISTIKY PROGRAMU PODPORY A OCHRANY OBĚTÍ OBCHODOVÁNÍ S LIDMI ZA ROK 2019			
2019	Celkem	Muži	Ženy
Počet obětí	15	11	4
Národnost			
ČR	8	6	2
Filipíny	6	4	2
Slovensko	1	1	

4b - DOBROVOLNÉ NÁVRATY OBĚTÍ OSL - Z ČR NEBO DO ČR V ROCE 2019			
Země původu	muž	žena	celkem
ČR (z Litvy a VB)	2	0	2

5. STATISTICKÉ VÝSTUPY VE VZTAHU K NELEGÁLNÍMU ZAMĚSTNÁVÁNÍ (MPSV)

5a - POČET PROVEDENÝCH KONTROL V OBLASTI DODRŽOVÁNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI A POČET ZJIŠTĚNÝCH NELEGÁLNĚ ZAMĚSTNANÝCH OSOB					
rok	počet kontrol	počet osob zjištěných při nelegální práci			
		občané ČR	občané EU	cizinci	celkem
2016	9 308	760	193	1 337	2 290
2017	9 707	767	234	1 917	2 918
2018	8 840	763	225	3 595	4 583
2019	9 457	622	207	3 513	4 342

6. DOTACE MPSV POSKYTOVANÉ NNO

6a- DOTACE MPSV 2018 ORGANIZACÍM POSKYTUJÍCÍM SLUŽBY PŘEVÁŽNĚ CÍLOVÉ SKUPINĚ „OBĚTI OBCHODU S LIDMI“	
Diakonie ČCE - Středisko celostátních programů a služeb	2 566 461
azylové domy	2 566 461
Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy	2 001 067
terénní programy	2 001 067
LA STRADA Česká republika, o.p.s.	8 880 868
azylové domy	2 898 320
krizová pomoc	2 498 908
odborné sociální poradenství	2 195 344
telefonická krizová pomoc	1 288 296
Celkový součet	13 448 396

6b - POČTY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, KTERÉ MAJÍ REGISTROVANOU CÍLOVOU SKUPINU OBĚTI OBCHODU S LIDMI, A DÁLE KTERÉ POSKYTUJÍ SLUŽBY TAKÉ OSOBÁM MLADŠÍM 18 LET (2019)⁷		
DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	POČET SLUŽEB	Z TOHO POČET SLUŽEB ZAMĚŘENÝCH TAKÉ NA OSOBY DO 18 LET
azylové domy	14	11
krizová pomoc	3	2
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0
odborné sociální poradenství	33	4
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	0	0
sociální rehabilitace	2	2
telefonická krizová pomoc	8	5
terénní programy	7	5
Celkový součet	67	29

⁷ Ministerstvo práce a sociálních věcí spravuje registr poskytovatelů sociálních služeb. Z něj lze zjistit počty sociálních služeb k aktuálnímu datu, nikoliv přehled o všech službách, které byly poskytovány za určité období. Předkládány jsou tedy informace o počtech ke dni 2. března 2020.

POUŽITÉ ZKRATKY

CEPOL	The European Union Agency for Law Enforcement Training - Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva
ČR	Česká republika
Diakonie ČCE	Diakonie Českobratrské církve evangelické
Diakonie SCPS	Středisko celostátních programů a služeb Diakonie ČCE
EMPACT THB	European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats Trafficking in Human Beings - Evropská multidisciplinární platforma v boji proti kriminálním hrozbám, obchodování s lidmi
EU	Evropská unie
EUCPN	Evropská síť prevence kriminality
EURES	Evropský portál pracovní mobility
EUROJUST	The European Union's Judicial Cooperation Unit - Evropské jednotka soudní spolupráce
IMI	Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu
IMZ	Instrukčně metodické zaměstnání
IOM	Mezinárodní organizace pro migraci
KŘP	Krajské ředitelství policie
La Strada	La Strada Česká republika, o.p.s.
MKS	Mezirezortní koordinační skupina pro oblast boje proti obchodování s lidmi
MOPNZC	Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŘP	Městské ředitelství policie
MS	Ministerstvo spravedlnosti ČR
MV	Ministerstvo vnitra ČR
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí ČR
NCOZ	Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
NNO	Nestátní nezisková organizace
NBD	Nezletilý bez doprovodu
OIP	Oblastní inspektorát práce
OSL	Obchodování s lidmi

OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
P ČR	Policie ČR
Program	Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV
R-R	ROZKOŠ bez RIZIKA, o. s.
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování PČR
SPOD	Sociálně-právní ochrana dětí
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
ÚO	Územní odbor
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚSKPV	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování PČR
ZDC	Zařízení pro děti – cizince
Zpráva	Zpráva o stavu obchodování s lidmi v ČR za rok 201 8
ZÚ	Zastupitelský úřad ČR

PŘÁVNÍ PŘEDPISY

zákon o pobytu cizinců	zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
STZ	zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
zákon o sociálních službách	zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
zákon o zaměstnanosti	zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
zákoník práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
zákon o SPOD	zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2019

*Ministerstvo vnitra České republiky
odbor prevence kriminality
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7*

Praha 2020